

МОДЕЛ ЗА ОКВИРНЕ СПОРАЗУМЕ ИЗМЕЂУ КОМИСИЈЕ И ЗЕМАЉА КОРИСНИКА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА СПРОВОЂЕЊЕ ПОМОЋИ ПО ИПА ПРОГРАМУ

1. Опис модела Оквирног споразума

а. Историјат

Спровођење финансијске помоћи ЕЗ по Инструменту претприступне помоћи (ИПА) регулише Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 718/2007 од 12. јуна 2007. године, којом се спроводи Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 1085/2006 којом се утврђује ИПА програм.

Члан 17 Уредбе Савета и члан 7 Уредбе Комисије предвиђају да Комисија и свака земља корисник морају закључити Оквирни споразум, како би се сагласили са правилима која се односе на спровођење финансијске претприступне помоћи земљи кориснику у питању.

Оквирни споразуми су међународни споразуми између Комисије и трећих земаља, који представљају правни оквир за сарадњу између ових земаља и Комисије. Такви билатерални споразуми између Комисије и земаља корисника већ су били потребни по претходним инструментима претприступа и били су на снази у земљама у питању.

Пошто је ИПА нова основа за сваку претприступну помоћ, потребни су нови одређени Оквирни споразуми, који ће обезбедити заједничка начела за спровођење финансијске помоћи на основу пет компоненти које представљају инструмент. Ови споразуми ће бити детаљнији од оних који су закључени по претходном инструменту.

Модел нових Оквирних споразума Комисија је усвојила 6. јула 2007. године. Овај модел, у складу са циљевима хармонизације и усклађивања новог јединственог инструмента, представљаће срж сваког појединачног Оквирног споразума.

б. Садржај

Модел Оквирног споразума по Инструменту приступне помоћи садржи оне одредбе Уредбе бр. 718/2007 Комисије (ЕЗ) које регулишу билатералну сарадњу између Комисије и земље корисника са правног и финансијског становишта. Права и обавезе које се тичу заједничких одредби Уредбе Комисије (Део I, Наслов I и Наслов II) су према томе унете у Оквирни споразум, посебно што се тиче децентрализованог управљања ИПА помоћи, система управљања и контроле које треба успоставити, и преношења овлашћења за управљање на органе земље корисника од стране Комисије. Захтеви и одредбе у питању су исцрпно репродуковани у моделу Оквирног споразума, допуњени општим одредбама које се налазе у свим билатералним споразумима, уговорима или међународним споразумима, као што су, *између осталог*, клаузуле које се односе на тумачење и спровођење споразума, његово ступање на снагу и евентуалне измене.

Модел Оквирног споразума садржи следећа поглавља:

I. Опште одредбе

Ово поглавље садржи уобичајена начела која регулишу обезбеђење помоћи ЕЗ по ИПА програму и методе спровођења које ће се користити, у складу са Финансијском уредбом¹ и њеним правилима спровођења, посебно што се тиче централизованог и децентрализованог управљања и њиховог спровођења. Поступци за активности прекограничне сарадње су такође садржана у овом поглављу.

II. Структуре и органи управљања

Ово поглавље утврђује одредбе о структурама и органима који су потребни, у земљи корисника, за успостављање система управљања и контроле. Ове структуре и органи укључују државног ИПА координатора, надлежног чиновника за акредитацију, државног чиновника за издавање овлашћења, Национални фонд, оперативне структуре по компонентама или по програмима и Ревизорско тело. Исцрпни спискови функција, одговорности, права и обавеза ових структура и органа налазе се у Анексу А модела Оквирног споразума.

III. Акредитација и преношење овлашћења управљања у оквиру децентрализованог управљања

Ово поглавље представља услове и поступке који су потребни за акредитацију националних структура и органа, у вези са преношењем овлашћења управљања од стране Комисије на земљу корисника. Обуштава или повлачење националне акредитације су такође обрађени. Услови и поступци за преношење овлашћења управљања од стране Комисије су овде наведени, као и обавеза Државног чиновника за издавање овлашћења ради утврђивања годишње изјаве о усклађености, за коју је модел дат у Анексу В.

IV. Општа правила о финансирању Комисије

Ово поглавље садржи опште принципе о финансирању у оквиру ИПА, који, између осталог, покривају одредбе о начелу ко-финансирања о подобности трошкова или стопа за допринос од стране Комисије.

V. Општа правила спровођења

Ово поглавље садржи Одредбе о тендерима и уговарању, информацијама и публицитету, и права и обавезе фирми и физичких лица који су укључени у спровођење ИПА програма. Правила о порезима, царинама и другим издацима су такође утврђена у овом поглављу, које, поред тога, садржи и одредбе о правима контроле датим Комисији и Ревизорском суду, мерама за превенцију преваре и неправилности, финансијским подешавањима и корекцијама, као и одредбе о плаћањима, мерама праћења стања, праћењу и извештавању.

¹

Уредба Савета (ЕЗ, Еуроатом) бр. 1605/2002 од 25. јуна 2002. године о Финансијској уредби која се примењује на општи буџет Европких заједница, Сл. гласник L 248, 16.09.2002, стр. 1, измењена Уредбом Савета бр. 1995/2006 од 13.12.2006 (Сл. гласник L 390, 30.12.2006, стр. 1)

VI. Завршне одредбе

Ово поглавље садржи између осталог одредбе које се односе на решавање разлика и арбитражу, а посебно од стране Сталног арбитражног суда.. Оно такође наводи уобичајене одредбе које се тичу ступања на снагу, поступака измене и раскида.

Анекс А предвиђа функције и заједничке одговорности структура, органа и тела који ће бити успостављени у земљи кориснику.

Анекс Б је модел за изјаве о усклађености државног чиновника за издавање овлашћења.

Анекси Ц до Е предвиђају Ревизорско тело са стандардним моделима за његове извештаје и мишљења, како би се олакшао рад. Ови модели ће се користити као такви у земљама корисницима.

2. Појединачни оквирни споразуми

а. Садржај

Модел Оквирних споразума како је описано у горњем тексту представљаће срж појединачних Оквирних споразума који ће бити потписани између Комисије и сваке државе корисника.

Одредбе садржане у моделу Оквирних споразума које се директно извлаче из Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 718/2007 од 12. јуна 2007. године о спровођењу Уредбе Савета (ЕЗ) бр. 1085/2006 којом се утврђује ИПА, не могу се мењати. Неће бити могуће измене које се тичу успостављања и метода рада структура и органа земље корисника и њихових заједничких функција и одговорности као и односних контролних механизма. Неће се разматрати ни измене које угрожавају пуно поштовање одредаба Комисије које су наведене у моделу Оквирног споразума.

Модели годишње изјаве о усклађености Државног чиновника за издавање овлашћења и извештаја Ревизорског органа такође треба да се користе без измена.

Појединачни Оквирни споразум може, међутим, узети у обзир специфичну ситуацију дате земље корисника: посебно, могу се размотрити допуне које се односе на одређено национално законодавство или ограничења, или које могу помоћи да се побољшају практични аспекти спровођења помоћи по ИПА програму.

б. Преговори и потписивање

Генерални директор Генералног директората за проширење имаће овлашћење да преговара о и потпише Оквирни споразум са земљом корисником у питању у име Комисије.

На страни земље корисника, очекује се да ће Државни ИПА координатор бити орган одговоран за вођење преговора, при чему коначни Оквирни споразум потписује орган земље корисника овлашћен по националном закону да потписује међународне уговоре.

Затим ће се у земљи кориснику обавити уобичајени поступак ратификације међународних уговора или посебан поступак о коме ће одлуку донети национални органи.

ОКВИРНИ СПОРАЗУМ

ИЗМЕЂУ

ВЛАДЕ (ЗЕМЉА)

И

КОМИСИЈЕ ЕВРОПСКИХ ЗАЈЕДНИЦА

О

**ПРАВИЛИМА ЗА САРАДЊУ КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА
ФИНАНСИЈСКЕ ПОМОЋИ ЕЗ (ЗЕМЉИ) У ОКВИРУ
СПРОВОЂЕЊА ПОМОЋИ ПРЕМА ИНСТРУМЕНТУ
ПРЕТПРИСТУПНЕ ПОМОЋИ (ИПА)**

ОД ()

САДРЖАЈ

Одељак I:	Опште одредбе.....	6
Члан 1:	Тумачење.....	6
Члан 2:	Делимично неважење и ненамерне празнине.....	7
Члан 3:	Сврха.....	7
Члан 4:	Општа правила финансијске помоћи.....	7
Члан 5	Методe спровођења.....	9
Одељак II :	Руководеће структуре и органи.....	10
Члан 6:	Успостављање и одређивање структура и органа за децентрализовано управљање.....	10
Члан 7:	Успостављање и одређивање структура и органа за централизовано или заједничко управљање.....	11
Члан 8:	Успостављање и одређивање структура и органа за подељено управљање.....	11
Одељак III:	Акредитација и преношење овлашћења управљања у оквиру децентрализованог управљања.....	12
Члан 9:	Заједнички захтеви.....	12
Члан 10:	Поступак за акредитацију државног чиновника за издавање овлашћења и националног фонда од стране надлежног чиновника за акредитацију.....	13
Члан 11:	Поступак акредитације пословних структура од стране државног чиновника за издавање овлашћења	13
Члан 12:	Поступак преношења овлашћења управљања од стране Комисије....	14
Члан 13:	Повлачење или одузимање акредитације државног чиновника за издавање овлашћења и националног фонда.....	14
Члан 14:	Повлачење или одузимање акредитације за пословне структуре.....	15
Члан 15:	Повлачење или укидање преношења овлашћења управљања.....	16
Члан 16:	Децентрализације без ех-анте контроле од стране Комисије.....	17
Члан 17:	Изјава о усклађености од стране државног чиновника за издавање овлашћења.....	17
Члан 18:	Утврђивање извештаја и мишљења од стране ревизорског органа и праћење од стране државних чиновника за издавање овлашћења и Комисије.....	18
Одељак IV	Општа правила финансијске помоћи Заједнице.....	19
Члан 19:	Прихватљивост трошкова.....	19
Члан 20:	Приход од камате	20
Члан 21 :	Траг провере.....	20
Члан 22	Интензитет помоћи и стопа доприноса Заједнице.....	20

Одељак V	Општа правила за спровођење.....	20
Члан 23:	Правила о набавци.....	20
Члан 24:	Јавност и видљивост.....	21
Члан 25:	Издавање опреме и објеката за спровођење програма и извршење уговора.....	22
Члан 26:	Правила о порезима, царинским дажбинама и другим фискалним трошковима.....	23
Члан 27:	Надзор, контрола и ревизија од стране Комисије и Европског суда ревизора.....	25
Члан 28:	Спречавање неправилности и преваре, мере против корупције.....	26
Члан 29:	Надокнада новчаних средстава у случају неправилности или преваре.....	28
Члан 30:	Финансијске корекције.....	28
Члан 31:	Финансијска прилагођавања.....	29
Члан 32:	Критеријуми финансијских корекција.....	29
Члан 33:	Поступак финансијске корекције.....	29
Члан 34:	Отплата.....	30
Члан 35:	Поновно коришћење доприноса Заједнице.....	30
Члан 36:	Надзор у случају децентрализованог управљања, комисије за надзор.....	30
Члан 37:	Надзор у случају централизованог или заједничког управљања.....	32
Члан 38:	Годишњи и завршни извештаји о спровођењу.....	32
Члан 39:	Завршетак програма у оквиру децентрализованог управљања.....	33
Члан 40:	Завршетак програма у оквиру централизованог или заједничког управљања.....	33
Одељак VI	Завршне одредбе.....	34
Члан 41:	Консултације.....	34
Члан 42:	Решавање неслагања, арбитража.....	34
Члан 43:	Спорови са трећим странама	34
Члан 44:	Обавештења.....	35
Члан 45:	Анекси.....	35
Члан 46:	Ступање на снагу.....	35
Члан 47:	Измене и допуне.....	35
Члан 48:	Престанак.....	36
Члан 49:	Језик.....	36

Анекси:

- АНЕКС А: Функције и опште одговорности структура, органа и тела у складу са чланом 8 Оквирног споразума између Комисије и Владе (*земље*) од (*датум*)
- АНЕКС Б: Модел Изјаве о усклађености државног чиновника за издавање овлашћења у складу са чланом 17 Оквирног споразума између Комисије и Владе (*земље*) од (*датум*)
- АНЕКС Ц: Модел годишњег ревизорског извештаја о активностима од стране ревизорског органа (*земље*) у складу са чланом 29(2)(б) Уредбе за спровођење ИПА
- АНЕКС Д: Модел годишњег ревизорског мишљења од стране ревизорског органа (*земље*) у складу са чланом 29(2)(б) Уредбе за спровођење ИПА
- АНЕКС Е: Модел ревизорског ишљења од стране ревизорског органа (*земље*) о завршном извештају о трошковима за закључивање програма или делова програма у складу са чланом 29(2)(б) Уредбе за спровођење ИПА.

Комисија Европских заједница, у даљем тексту «**Комисија**», поступајући за Европску заједницу и у име Европске заједнице, у даљем тексту «**Заједница**»

Са једне стране,

И

Владе (*држава*), поступајући у име (држава), у даљем тексту « **Корисник**»

И заједно, заједнички « Уговорне стране»

С обзиром на то да

- (1) 1. августа 2006. године, Савет Европске уније је усвојио Уредбу (ЕЦ) бр. 1085/2006 од 17. јула 2006. године (¹), уводећи инструмент за претприступну помоћ (у даљем тексту « Оквирна уредба ИПА»). Ступањем на снагу 1. јануара 2007. године, овај нови инструмент сачињава једину законску основу за пружање финансијске помоћи земљама кандидатима и потенцијалним земљама кандидатима у њиховим напорима да унапреде политичке, економске и институционалне реформе са изгледом да постану чланице Европске Уније;
- (2) 12. јуна 2007. године, Комисија је усвојила уредбу за спровођење Оквирне уредбе ИПА, дајући детаље о примењивим управним и контролним одредбама;
- (3) Нови инструмент за претприступну помоћ (ИПА) замењује пет претходно постојећих претприступних инструмената: Уредбу (ЕЕЗ) бр. 3906/1989 о економској помоћи одређеним земљама Централне и Источне Европе, Уредбу (ЕЗ) бр. 1267/1999 о увођењу инструмента за структуралне политике претприступања, Уредбу (ЕЗ) бр. 1268/1999 о подршци за претприступне мере за пољопривредни и рурални развој, Уредбу (ЕЗ) бр. 2666/2000 о финансијској помоћи за реконструкцију, развој и стабилизацију земаља западног Балкана и Уредбу (ЕЗ) бр. 2500/2001 о финансијској помоћи Турској;
- (4) Корисник је подобан на основу ИПА што је предвиђено у Оквирној уредби ИПА и у Уредби Комисије (ЕЗ) бр. 718/2007 од 12. јуна 2007. године,⁽²⁾ спроводећи Оквирну уредбу ИПА (у даљем тексту « Уредба за спровођење ИПА»);

¹ Сл. лист L 210, 31 јули, 2006, стр. 82

² Сл. лист L 179, 29. јуни 2007., стр. 1

(за земље кандидате:

- (5) Корисник фигурира у Анексу 1 Оквирне уредбе ИПА, и према томе би требало да има приступ 5 компоненти које су установљене на основу ИПА, т.ј. Компонента помоћи у транзицији и изградња институција, Компонента прекограничне сарадње, Компонента регионалног развоја, Компонента развоја људских ресурса и Компонента развоја села;

(за потенцијалне земље кандидате:

- (5) Корисник тренутно фигурира у Анексу 2 Оквирне уредбе ИПА, и према томе би требало да има приступ Компоненти помоћи у транзицији и изградњи институција и Компоненти прекограничне сарадње установљених на основу ИПА и, када Корисник добије статус земље кандидата и према томе фигурира у Анексу 1 наведене уредбе, приступ осталим 3 компоненти ће у принципу бити отворен Кориснику;
- (6) Према томе је неопходно да се дефинишу правила за сарадњу која се односе на финансијску помоћ ЕЗ Кориснику на основу ИПА;

СУ СЕ СПОРАЗУМЕЛЕ КАКО СЛЕДИ:

ОДЕЉАК 1 ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1 Тумачење

- (1) Уз услов било које изражене одредбе која је супротна у овом Оквирном споразуму, термини који се користе у овом Споразуму ће имати исто значење које им је додељено у Оквирној уредби ИПА и Уредби за спровођење ИПА.
- (2) Уз услов било које изражене одредбе која је супротна у овом Оквирном споразуму, упућивања на овај споразум су упућивања на такав споразум који је измењен, допуњен или замењен с времена на време.
- (3) Било која упућивања на уредбе Савета или Комисије су учињена на верзије тих назначених уредби. По потреби, модификације тих уредби ће бити пребачене у овај Оквирни споразум путем измена и допуна.
- (4) Наслови у овом споразуму немају никакав правни значај и не утичу на тумачење.

Члан 2 Делимично неважење и ненамерне празнине

Ако једна одредба овог споразума јесте или постане неважећа или ако овај споразум садржи ненамерне празнине, то неће утицати на важност других одредби овог споразума. Уговорне стране ће заменити било коју неважећу одредбу важећом одредбом која је најприближнија сврси и намени неважеће одредбе. Уговорне стране ће попунити било коју ненамерну празнину одредбом која најбоље одговара сврси и намени овог споразума у сагласности са Окврном уредбом ИПА и Уредбом за спровођење ИПА.

Члан 3 Циљ

- (1) У циљу унапређења сарадње између уговорних страна и да би помогао Кориснику у његовом прогресивном равнању са стандардима и политикама Европске Уније, укључујући, где је одговарајуће правне тековине, у односу на чланство, уговорне стране су сагласне да спроведу активности у разним пољима као што је назначено у две горе поменуте уредбе а које су примењиве на Корисника.
- (2) Активности на пружању помоћи ће бити финансиране и спроведене у оквиру законског, административног и техничког оквира утврђеног у овом споразуму и даље детаљно разрађеним у секторском споразуму и/или споразумима о финансирању, уколико постоје.
- (3) Корисник предузима све неопходне кораке да обезбеди прописно извршење свих активности на пружању помоћи и да олакша спровођење односних програма.

Члан 4 Општа правила о финансијској помоћи

- (1) Следећи принципи ће се примењивати на финансијску помоћ коју пружа Заједница на основу ИПА:
 - а) Помоћ ће поштовати принципе доследности, комплементарности, координације, партнерства и концентрације;
 - б) Помоћ ће бити доследна политикама ЕЗ и исто тако ће подржавати равнање са *acquis communautaire*;
 - ц) Помоћ ће бити сагласна буџетским принципима утврђеним у Одредби Савета (ЕЗ, Еуроатом) бр. 1605/2002 од 25. јуна 2002. године³) о Финансијској уредби која је примењива на општи буџет

³ Сл. лист L 248, од 16. септембра 2002. године, стр. 1, измењена и допуњена Уредбом бр. 1995/2006 од 13. децембра 2006. године (Сл. лист L 390, од 30. децембра 2006. године, стр. 1)

Европских заједница (у даљем тексту « Финансијска Уредба») и њена Правила за спровођење⁴).

- д) Помоћ ће бити доследна потребама које су дефинисане у процесу проширења и у капацитетима апсорпције Корисника. Она ће исто тако узети у обзир научене лекције;
- е) Власништво програмирања и спровођења помоћи од стране Корисника ће имати јаку подршку и обезбедиће се адекватна видљивост интервенције ЕЗ;
- ф) Пословања ће бити прописно припремљена, са јасним и поткрепљивим циљевима који треба да буду постигнути у оквиру датог периода; постигнути резултати треба да буду процењени јасно мерљивим и одговарајућим показатељима;
- г) Било која дискриминација заснована на полу, расном или етничком пореклу, религији или вери, инвалидитету, старости или сексуалној опредељености ће бити спречена током разних фаза спровођења помоћи;
- х) Циљеви предприступања ће се остваривати у оквиру одрживог развоја и унапређења циља заштите и побољшања природне средине од стране Заједнице.

(за земље кандидате:

- (2) Помоћ Кориснику ће се заснивати на приоритетима идентификованим у постојећим документима, т.ј. Европском партнерству, Партнерству приступања (*уколико је одговарајуће*), националном програму за усвајање правних тековина Европске уније, извештајима и стратешким документима садржаним у пакетима годишњег проширења Комисије, Споразума о стабилизацији и придруживању (*уколико је одговарајуће*) и преговарачком оквиру.

(за земље потенцијалне кандидате:

- (3) Помоћ Кориснику ће се заснивати на приоритетима идентификованим у постојећим документима, т.ј. Европском партнерству, (*уколико је одговарајуће*), извештајима и стратешким документима садржаним у пакетима годишњег проширења Комисије, и Споразуму о стабилизацији и придруживању (*уколико је одговарајуће*). Када Корисник добије статус земље кандидата и према томе фигурира у Анексу 1 Оквирне уредбе ИПА, помоћ за (земљу) може исто тако да се заснива на приоритетима идентификованим у Партнерству за приступање (*уколико је одговарајуће*), националном програму за усвајање *acquis communautaire* и преговарачком оквиру.

⁴ Уредба Комисије (ЕЗ, Еуроатом) бр. 2342/2002 од 23. децембра која утврђује детаљна правила за спровођење Уредбе савета (ЕЗ, Еуроатом) бр. 1605/2002 (Сл. лист L 357, од 31. децембра 2002, стр. 1) последњи пут измењена и допуњена Уредбом Комисије бр. 478/2007 од 2. априла 2007. године (Сл. лист бр. L 111, од 28. априла, 2007. године)

- (4) Све пословне активности које добијају помоћ на основу ИПА ће у принципу захтевати ко-финансирање од стране Корисника и заједнице, изузев ако другачије не буде договорено у секторском споразуму или споразуму о финансирању.
- (5) Уколико извођење активности зависи од финансијких обавеза из сопствених ресурса Корисника или из других извора средстава, финансијска средства Заједнице ће постати расположива у такво време када и финансијске обавезе Корисника и/или други извори финансијских средстава сами постану расположиви.
- (6) Одредба финансирања од стране Заједнице на основу ИПА ће зависити од испуњења обавеза Корисника на основу Оквирног споразума и на основу секторског споразума или споразума о финансирању, уколико постоје.

Члан 5 Методе спровођења

- (1) За спровођење помоћи на основу ИПА у (земља), као правило ће се примењивати децентрализовано управљање при чему Комисија преноси управљање одређеним поступцима на Корисника, док задржава укупну крајњу одговорност за извршење општег буџета у складу са чланом 53ц Финансијске уредбе и односим одредбама ЕЗ Споразума. Децентрализована управа ће најмање покривати јавно надметање, процес уговарања и плаћања од стране националне управе Корисника. Пословања ће се спроводити у складу са одредбама утврђеним у члану 53ц Финансијске уредбе и члановима на које упућује овај члан.
- (2) Међутим, уговорне стране могу да се сагласе да користе
 - а) централизовано управљање дефинисану у члану 53ц Финансијске уредбе на основу компоненте помоћи код транзиције и изградње институција, посебно за регионалне и хоризонталне програме, и на основу компоненте прекограничне сарадње. Исто тако може да се користи за техничку помоћ на основу било које ИПА компоненте. Пословања ће се спроводити у складу са одредбама утврђеним у члану 53 тачка (а), 53 а и 54 до 57 Финансијске уредбе.
 - б) заједничко управљање дефинисано у члану 53д Финансијске уредбе за Компоненту помоћи код транзиције и изградње институција, посебно за регионалне и хоризонталне програме, и за програме који укључују међународне организације. Пословања ће бити спроведена у складу са одредбама утврђеним у члановима 53 тачка (ц) и 53 д Финансијске уредбе.
 - ц) дељено управљање дефинисано у члану 53б Финансијске уредбе на основу компоненте прекограничне сарадње, за прекограничне програме који укључују Државе чланице Европске Уније. Пословања ће се спроводити у складу са одредбама утврђеним у члановима 53

тачка (б), 53б и Наслов II Другог дела Финансијске уредбе. Следеће посебне одредбе ће бити узете у обзир у спровођењу прекограничних програма са Државама чланицама.

Ако једна или више Држава чланица Европске уније и Корисник који учествују у прекограничном програму нису још увек спремни за спровођење целог програма под дељеним управљањем, део програма који се односи на Земљу(е) Чланицу(е) ће бити спроведен у складу са Насловом II (Компонента прекограничне сарадње), Поглављем III, одељком 2 Уредбе за спровођењу ИПА (чланови 101 до 108) а део програма који се односи на Корисника ће бити спроведен у складу са Насловом II, Поглављем III, одељком 3 Уредбе за спровођење ИПА. (Чланови 139 до 146 Уредбе за спровођење ИПА, са изузећем члана 142. Одредбе које се односе на заједничку комисију за надзор члан 110 ће се примењивати).

- (3) Ако односна Финансијска одлука захтева, Комисија и Корисник ће закључити Споразум о финансирању у складу са чланом 8 Уредбе о спровођењу ИПА о вишегодишњим или годишњим програмима. Споразум о финансирању може да буде закључен између Комисије и неколико земаља корисника на основу ИПА укључујући Корисника за помоћ за програме више земаља и хоризонталне иницијативе.
- (4) Оквирни споразум ће се примењивати на све споразуме о финансирању закључене између Уговорних страна за финансијску помоћ на основу ИПА. Тамо где постоје, секторски споразуми који се односе на дату компоненту ће се примењивати на све споразуме о финансирању закључене на основу те компоненте. Где не постоји споразум о финансирању, правила обухваћена овим Оквирним споразумом ће се примењивати заједно са секторским споразумима, ако постоје.

ОДЕЉАК II РУКОВОДЕЋЕ СТРУКТУРЕ И ВЛАСТИ

Члан 6 Успостављање и одређивање структура и органа за децентрализовано управљање

- (1) Следеће структуре и органи морају да буду постављене од стране Корисника у случају децентрализованог управљања:
 - а) Надлежни чиновник за акредитацију (ЦАО);
 - б) Државни ИПА ко-ординатор (НИПАЦ);
 - ц) Стратешки ко-ординатор за Компоненту регионалног развоја и Компоненту развоја људских ресурса;
 - д) Државни чиновник за издавање овлашћења (НАО)
 - е) Национални фонд (НФ);

- ф) Пословне структуре по компоненти или програму које ће се бавити управљањем и спровођењем помоћи на основу ИПА Уредбе;
 - г) Ревизорска власт.
- (2) Специфична органи могу да буду успостављена у оквиру целокупног оквира који су дефинисала горе описана органи и власти у оквиру или изван пословних структура првобитно постављених. Корисник ће обезбедити да крајња одговорност за функције пословних структура остане код пословне структуре која је првобитно постављена. Такво реструктурирање ће бити формализовано писаним споразумом и зависиће од акредитације од стране државног чиновника за акредитацију и преношење управе од стране Комисије.
- (3) Корисник ће обезбедити да се одговарајуће одвајање дужности примењује на органе и власти поменуте у горњим ставовима 1 и 2 у складу са чланом 56 Финансијске Уредбе. Дужности се одвајају када су различити радни задаци који се односе на трансакцију додељени различитом особљу, тиме се обезбеђује да је сваки одвојени радни задатак прописно предузет.

Члан 7 Успостављање и постављање структура и органа за централизовано или заједничко управљање

- (1) У случају централизованог или заједничког управљања државни ИПА координатор ће поступати као представник Корисника према Комисији. Он ће обезбедити да се одржава блиска веза између Комисије и Корисника у односу и на општи процес приступања и на претприступну помоћ ЕЗ на основу ИПА:
- (2) Државни ИПА координатор ће исто тако бити одговоран за координирање учешћа Корисника у односним прекограничним програмима, и са Земљама чланицама и са другим земљама корисницама, као и у транс-националним, међурегионалним програмима или програмима поморских басена на основу других инструмената Заједнице. Он може да делегира радне задатке који се односе на ову другу одговорност на координатора за прекограничну сарадњу.
- (3) У случају Компоненте прекограничне сарадње, пословне структуре ће бити одређене и постављене од стране Корисника, у складу са чланом 139 Уредбе за спровођење ИПА.

Члан 8 Функције и заједничке одговорности структура, органа и тела

- (1) Телима и органима наведеним у горњем члану 6 ће бити додељене функције и заједничке одговорности које су дефинисане у АНЕКСУ А уз овај Оквирни споразум

- (2) Специфично додељивање функција и одговорности које се односе на компоненте може да буде дефинисано у секторском споразуму или споразумима о финансирању. Они не смеју да буду у супротности са основним приступом који је одабран за додељивање функција и заједничких одговорности приказаних у **АНЕКСУ А**.
- (3) Ако је под децентрализованим управљањем специфичним лицима дата одговорност за неку делатност у односу на управљање, спровођење и контролу програма, Корисник ће омогућити таквим лицима да извршавају своје дужности повезане са том одговорношћу обухватајући и случајеве где не постоји хијерархијска веза између њих и органа која учествују у тој делатности. Корисник ће посебно обезбедити тим лицима овлашћење да успостављају путем формалних радних споразума између њих и односних органа:
- а) одговарајући систем размене информација, укључујући овлашћење да се, по потреби, захтева информација и право приступа документима и особљу на лицу места;
 - б) стандарде који треба да буду задовољени;
 - ц) поступке које треба следити.

ОДЕЉАК III АКРЕДИТАЦИЈА И ПРЕНОШЕЊЕ УПРАВЉАЧКИХ ОВЛАШЋЕЊА ПОД ДЕЦЕНТРАЛИЗОВАНИМ УПРАВЉАЊЕМ

Члан 9 Заједнички захтеви

Управљање које се односи на компоненту, програм или меру може да буде пренето на (*земља*), ако и када следећи захтеви буду испуњени:

- а) Корисник испуни услове постављене у члану 56 Финансијске уредбе, посебно што се тиче управљања и контролних система. Управљање и контролни системи постављени у (*земља*) предвиђају делотворну и ефикасну контролу најмање у областима дефинисаним у Анексу уз Уредбу за спровођење ИПА и набројаним под бр. 1 ц) **АНЕКСА А** уз овај Оквирни споразум. Уговорне стране могу да дефинишу даље одредбе у секторским споразумима или споразумима о финансирању.
- б) Надлежни чиновник за акредитацију је дао акредитацију државном чиновнику за издавање овлашћења и
 - као директору националног фонда који сноси укупну одговорност за финансијско управљање финансијским средствима ЕЗ у (*земља*) и као одговорном за законитост и регуларност основних трансакција;
 - у односу на способност државног чиновника за издавање овлашћења да испуни одговорност за делотворно функционисање система управљања и контроле на основу ИПА.

Акредитација државног чиновника за издавање овлашћења ће исто тако покривати национални фонд описан у Анексу А, 5.

- ц) Државни чиновник за издавање овлашћења је дао акредитацију односним пословним структурама.

Члан 10 Поступак за акредитацију државног чиновника за издавање овлашћења и националног фонда од стране надлежног чиновника за акредитацију

- (1) Акредитација државног чиновника за издавање овлашћења у складу са Чланом 11 Уредбе о спровођењу ИПА зависи од његовог испуњења примењивих захтева дефинисаних у члану 11 наведене уредбе и даље дефинисаних у Анексу А, 4. Ова акредитација ће бити подржана мишљењем ревизора састављеним од стране спољног ревизора који је функционално независан од свих учесника у систему управљања и контроле. Мишљење ревизора ће се заснивати на прегледима извршеним према међународно прихваћеним стандардима ревизије.
- (2) Надлежни чиновник за акредитацију ће обавестити Комисију о акредитацији државног чиновника за издавање овлашћења, не касније од обавештења о акредитацији прве пословне структуре. Надлежни чиновник за акредитацију ће обезбедити све односне поткрепљујуће информације које захтева Комисија.
- (3) Надлежни чиновник за акредитацију ће одмах обавестити Комисију о било којим променама које се односе на државног чиновника за издавање овлашћења или националног фонда. Ако промена утиче на државног чиновника за издавање овлашћења или на национални фонд у односу на примењиве захтеве дефинисане у члану 11 Уредбе за спровођење ИПА, надлежни чиновник за акредитацију ће послати Комисији процену последица такве промене на пуноважност акредитације. Ако је таква промена значајна, надлежни чиновник за акредитацију ће исто тако обавестити Комисију о својој одлуци која се односи на акредитацију.

Члан 11 Поступак акредитације пословних структура од стране државног чиновника за издавање овлашћења

- (1) Акредитација пословних структура зависи од њеног испуњења захтева постављених у члану 11 Уредбе о спровођењу ИПП. Ово уверење ће бити поткрепљено мишљењем ревизора састављеним од стране спољног ревизора који је функционално независан од свих учесника у систему управљања и контроле. Мишљење ревизора ће се заснивати на прегледима извршеним према међународно прихваћеним стандардима ревизије.

- (2) Државни чиновник за издавање овлашћења ће обавестити Комисију о акредитацији пословних структура и обезбедиће све односне поткрепљујуће информације које захтева Комисија, укључујући и опис система управљања и контроле.

Члан 12 Поступак преношења овлашћења управљања од стране Комисије

- (1) Комисија ће пренети овлашћења управљања на Корисника, само када органи и органи на које се упућује у горњем члану 6 буду успостављени и постављени и услови утврђени овим чланом испуњени.
- (2) Пре преношења овлашћења управљања, Комисија ће прегледати акредитације државног чиновника за издавање овлашћења и пословних структура утврђених у горњим члановима 10 и 11 и прегледаће поступке и структуре било којих органа у питању у оквиру (*земља*). То може да обухвати проверу на лицу места од стране служби Комисија или подговорене ревизорске фирме.
- (3) Комисија може по својој одлуци да пренесе овлашћења управљања, да дефинише даље услове, с обзиром на обезбеђивање да захтеви на које се упућује у члану 11 Уредбе о спровођењу ИПА буду задовољени. Ови даљи услови морају да буду испуњени у оквиру фиксног периода који одреди Комисија за преношење управљачких права како би остали пуноважни.
- (4) Одлука Комисије о преношењу управљачких права ће утврдити листу *ex ante* контрола, уколико постоје, које Комисија треба да изврши код јавног надметања за уговоре, слања позива за подношење понуда и додељивање уговора и субвенција (дозвола). Ова листа може да варира код компоненти или програма. *Ex ante* контроле ће се примењивати, у зависности од компоненте или програма, док Комисија не дозволи децентрализовано управљање без *ex ante* контрола на шта упућује доњи члан 16.

Члан 13 Повлачење или одузимање акредитације државног чиновника за издавање овлашћења и националног фонда

- (1) Пошто Комисија пренесе овлашћења управљања, надлежни чиновник за акредитацију ће бити одговоран за праћење да се одржава стално испуњавање захтева за ову акредитацију и обавестиће Комисију о било којим значајним променама који се односе на то.
- (2) Ако било који примењиви захтеви дефинисани у члану 11 Уредбе о спровођењу ИПА, нису, или нису више, испуњени, надлежни чиновник за акредитацију ће или одузети или повући акредитацију државног чиновника за издавање овлашћења, и одмах ће обавестити Комисију о својој одлуци и

разлогу за ту одлуку. Надлежни чиновник за акредитацију ће сам обити уверен да су захтеви поново испуњени пре него што поново успостави акредитацију. То уверавање ће бити поткрепљено мишљењем ревизора дефинисаним у горњем члану 10(1).

(3) Ако је акредитација државног чиновника за издавање овлашћења повучена или одузета од стране надлежног чиновника за акредитацију, примењиваће се следеће одредбе:

- Комисија ће престати да врши трансфере новчаних средстава Кориснику за време периода када акредитација није на снази;
- За време периода када акредитација није на снази, сви евро рачуни или евро рачуни за компоненте у питању ће бити блокирани и никакво плаћање од стране Националног фонда са тих евро рачуна који су блокирани се неће сматрати прихватљивим за финансирање од стране Заједнице;
- Без повреде било којих других финансијских корекција, Комисија може да изврши финансијске корекције утврђене у доњем члану 30 према Кориснику у односу на његово не поступање у прошлости у складу са захтевима за преношење управљачких овлашћења.

Члан 14 Повлачење или одузимање акредитације за пословне структуре

(1) Пошто Комисија пренесе управљачка права, државни чиновник за издавање овлашћења ће бити одговоран за праћење да се одржава стално испуњавање захтева за ову акредитацију и обавестиће Комисију и надлежног чиновника за акредитацију о било којим значајним променама које се односе на то.

(2) Ако било који захтеви дефинисани у члану 11 Уредбе за спровођење ИПА, нису, или нису више, испуњени, надлежни чиновник за акредитацију ће или одузети или повући акредитацију пословне структуре у питању, и одмах ће обавестити Комисију и надлежног чиновника за акредитацију о својој одлуци и разлогу за ту одлуку.

Државни чиновник за издавање овлашћења ће сам бити уверен да су захтеви поново испуњени пре него што поново успостави акредитацију. То уверавање ће бити поткрепљено мишљењем ревизора дефинисаним у горњем члану 10(1).

(3) Ако је акредитација пословне структуре повучена од стране државног чиновника за издавање овлашћења, примењиваће се следеће одредбе:

- Комисија неће вршити никакве трансфере новчаних средстава кориснику који се односе на програме или пословне активности

спроведене од стране пословне структуре у питању док је акредитација повучена или одузета;

- Без повреде било којих других финансијских корекција, Комисија може да изврши финансијске корекције утврђене у доњем члану 30 према кориснику у односу на његово не поступање у прошлости у складу са захтевима за преношење управљачких овлашћења.
- Никакве нове законске обавезе које направе пословне структуре у питању се неће сматрати прихваћивим за време периода када акредитација није на снази;
- Државни чиновник за издавање овлашћења ће бити одговоран за предузимање одговарајућих сигурносних мера које се тичу извршених плаћања или потписаних уговора од стране пословне структуре у питању.

Члан 15 Повлачење или укидање преношења овлашћења управљања

- (1) Комисија ће пратити усаглашеност са захтевима дефинисаним у члану 11 Уредбе о спровођењу ИПА.
- (2) Независно од одлуке коју донесе надлежни чиновник за акредитацију да одржава, укине или повуче акредитацију државног чиновника за издавање овлашћења, или одлуке коју донесе државни чиновник за издавање овлашћења да одржава, укине или повуче акредитацију пословне структуре, Комисија може да повуче или укине преношење управљачких овлашћења у било ком тренутку, посебно у случају да било који од захтева наведених у члану 11 Уредбе о спровођењу ИПА нису, или нису више, испуњени.
- (3) Ако Комисија повуче или укине преношење права управљања, примењиваће се следеће одредбе:
 - Комисија ће престати да врши трансфере новчаних средстава Кориснику;
 - Без повреде било којих других финансијских корекција, Комисија може да изврши финансијске корекције утврђене у доњем члану 30 према Кориснику у односу на његово не поступање у прошлости у складу са захтевима за преношење управљачких овлашћења.

Комисија може да утврди друге последице таквог укидања или повлачења у посебној Одлуци Комисије.

- (4) Одлука Комисије може да утврди одредбе које се односе на укидање или повлачење преношења права управљања у односу на специфичне органе или власти.

Члан 16 Децентрализације без ex-ante контроле од стране Комисије

- (1) Децентрализације без ex-ante контроле од стране Комисије ће представљати циљ за спровођење свих ИПА компоненти где се помоћ спроводи на децентрализованом основи у складу са горњим чланом 5. Временски рок за постизање овог циља може да варира у зависности од ИПА компоненте у питању.
- (2) Без изостављања ex-ante контрола утврђених у одлуци Комисије о преношењу овлашћења управљања, Комисија ће се сама уверити на задовољавајући начин о делотворном функционисању система управљања и контроле у питању у складу са односним правилима Заједнице и националним правилима. Комисија ће посебно пратити спровођење, од стране Корисника, плана рада обухваћених у Споразумима о финансирању, која може да упућује на одрицање у фазама од различитих врста ex-ante контрола. Комисија ће прописно да прегледа извештај о постигнутим резултатима Корисника у овом контексту, посебно у обезбеђивању помоћи и преговарачком процесу.

Члан 17 Изјава о усклађености од стране државног чиновника за издавање овлашћења

- (1) Државни чиновник за издавање овлашћења ће дати годишњу управљачку изјаву која покрива
- Његову укупну одговорност, у функцији председника националног фонда, за финансијско управљање финансијским средствима ЕЗ у (земљи) и за законитост и регуларност основних трансакција;
 - Његову одговорност за делотворно функционисање система управљања и контроле на основу ИПА.

Ова управљачка изјава ће бити у форми изјаве о усклађености која ће бити презентирана Комисији до 28. фебруара сваке године а копија надлежном чиновнику за акредитацију.

- (2) Изјава о усклађености ће се заснивати на стварном надзору система управљања и контроле током целе финансијске године извршеном од стране државног чиновника за издавање овлашћења.
- (3) Изјава о усклађености ће бити састављена према моделу који је приложен у **АНЕКСУ Б** уз овај Оквирни Споразум.
- (4) Ако потврде које се односе на делотворно функционисање система управљања и контроле и законитости и регуларности основних трансакција које се захтевају кроз Изјаву о усклађености нису расположиве, државни чиновник за издавање овлашћења ће обавестити Комисију, копију доставити надлежном чиновнику за акредитацију, о разлозима и потенцијалним последицама као и о радњама које се предузимају да се ситуација исправи и заштите интереси Заједнице.

Члан 18 Утврђивање извештаја и мишљења од стране ревизорског органа и праћење од стране државног чиновника за издавање овлашћења и Комисије

- (1) У зависности од детаљних функција и одговорности ревизорског органа дефинисаних у **АНЕКСУ А** уз овај Оквирни споразум, ревизорски орган ће посебно утврдити следеће извештаје и мишљења:
 - а) Годишњи ревизорски извештај о пословним активностима према моделу у **АНЕКСУ Ц** уз овај Оквирни споразум;
 - б) Годишњи извештај ревизора књига о систему управљања и контроле према моделу у **АНЕКСУ Д** уз овај Оквирни споразум;
 - ц) Извештај ревизора књига о завршном извештају о трошковима за затварање програма или делова програма према моделу у **АНЕКСУ Е** уз овај Оквирни споразум.
- (2) После пријема годишњег ревизорског извештаја о пословним активностима и годишњег извештаја ревизора књига на које упућује став 1, државни чиновник за издавање овлашћења ће:
 - а) да одлучи да ли су потребна било која побољшања у системима управљања и контроле, да евидентира одлуке у том смислу и обезбеди благовремено спровођење тих побољшања;
 - б) учини било која неопходна усклађивања примена плаћања Комисији.
- (3) Комисија може да одлучи било да сама предузме радње праћења као одговор на извештаје и мишљења, на пример иницирањем финансијског корективног

поступка, или да захтева да Корисник покрене поступак, обавештавајући државног чиновника за издавање овлашћења и надлежног чиновника за акредитацију о својој одлуци.

ОДЕЉАК IV ОПШТА ПРАВИЛА ФИНАНСИЈСКЕ ПОМОЋИ ЗАЈЕДНИЦЕ

Члан 19 Прихватљивост трошкова

- (1) У случају децентрализованог управљања, упркос акредитација од стране надлежног чиновника за акредитацију и државног чиновника за издавање овлашћења, потписани уговори и додаци, настали трошкови и извршена плаћања од стране националних власти неће бити прихватљиви за финансирање на основу ИПА пре преношења управљања од стране Комисије на структуре и органе у питању. Крајњи датум за прихватљивост трошкова ће бити утврђен у Споразумима о финансирању, по потреби.
- (2) Одступањем од става 1,
 - а) техничка помоћ да подржи постављање система управљања и контроле може да буде прихватљива пре иницијалног преношења управљања, за трошкове који настану после 1. јануара, 2007.;
 - б) трошкови који настану после упућивања позива за подношење предлога или јавних позива за подношење понуда могу исто тако да буду прихватљиви уколико позив буде упућен пре иницијалног преношења управљања, уз услов да ово иницијално преношење управљања буде постављено у оквиру временских граница дефинисаних у резервној клаузули која треба да буде уметнута у пословне активности или позиве у питању, и у зависности од претходног одобрења докумената у питању од стране Комисије. Позиви за подношење предлога или позиви за подношење понуда у питању могу да буду поништени или модификовани у зависности од одлуке о преношењу управљања.
- (3) Трошкови који се финансирају на основу ИПА неће зависити од било ког другог финансирања на основу буџета Заједнице.
- (4) Додатно уз горње ставове 1 и 3, детаљнија правила о прихватљивости трошкова могу да буду дефинисана и Споразумима о финансирању или Секторским споразумима.

Члан 20 Приход од камате

Било која камата која буде зарађена на било ком евро рачуну специфичне компоненте остаје приход Корисника. Камата која настане финансирањем програма од стране Заједнице ће бити искључиво књижена на тај програм, и сматраће се као извор средстава за Корисника у форми националног јавног доприноса, и биће пријављена Комисији у време крајњег закључења програма.

Члан 21 Траг провере

Државни чиновник за издавање овлашћења ће обезбедити да све релевантне информације буду расположиве како би све време осигурале довољно детаљан траг провере. Ова информација ће обухватати документовани доказ о ауторизацијама захтева за плаћање, рачуноводства и плаћања таквих захтева, и третман аванса, гаранција и дугова.

Члан 22 Интензитет помоћи и стопа доприноса Заједнице

- (1) Допринос Заједнице ће се обрачунавати у односу на прихватљиви трошак, како је дефинисано у Делу II, Уредбе о спровођењу ИПА за сваку ИПА компоненту.
- (2) Одлуке о финансирању које усвајају годишње или више-годишње програме за сваку ИПА компоненту ће поставити максималан индикативан износ доприноса Заједнице и накнадну максималну стопу за сваку осу приоритета.

ОДЕЉАК V ОПШТА ПРАВИЛА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ

Члан 23 Правила о набавци

- (1) Помоћ на основу ИПА компоненти ће се управљати у складу са правилима за спољну помоћ садржану у Финансијској уредби. То се неће примењивати на помоћ спроведену на основу прелазних споразума члана 99 Уредбе о спровођењу ИПА која се тиче компоненте прекограничне сарадње на тај део програма који се спроводи на територији земаља чланица, изузев ако друкчије није одлучено од стране земље чланице која учествује.
- (2) Резултати поступка лицитације ће бити објављени према правилима на која упућује горњи пасус 1 и која су даље објашњена у доњем члану 24(3).

- (3) Правила учествовања и порекло утврђени у члану 19 Оквирне уредбе ИПА ће се примењивати на све поступке додељивања уговора на основу ИПА.
- (4) Сви уговори за услуге, набавке и радове ће бити додељени и спроведени у складу са поступцима и стандардним документима утврђеним и објављеним од стране Комисије за спровођење спољних пословних активности, који су на снази у време лансирања процедуре у питању, изузев ако друкчије не предвиђа секторски споразум или споразуми о Финансирању.

Члан 24 Јавност и видљивост

- (1) У случају централизоване и заједничке управе, информација о програмима и пословним активностима ће бити обезбеђена од стране Комисије уз помоћ државног ИПА ко-ординатора како буде одговарајуће. У случају децентрализоване управе и у свим случајевима за програме или делове програма на основу компонента прекограничне сарадње која се не спроводи кроз дељену управу, Корисник, посебно државни ИПА ко-ординатор, ће обезбедити информацију о и објавити програме и пословне активности. У случају дељене управе, Државе чланице и Корисник ће обезбедити информацију о и објавити програме и пословне активности. Ова информација ће бити насловљена на грађане и кориснике, са циљем истицања улоге Заједнице и обезбеђивања транспарентности.
- (2) У случају децентрализоване управе, пословне структуре ће бити одговорне за организовање објављивања листе крајњих корисника, назива пословних активности и износа финансијских средстава Заједнице који су додељени пословним активностима путем додељивања субвенција на следећи начин:
 - а) Објављивање ће бити учињено према стандардној презентацији, на за то намењеном и лако приступачном месту интернет сајта Корисника, Ако је таква интернет публикација немогућа, информација ће бити објављена било којим другим средствима, укључујући национални службени лист.
 - б) Објављивање ће се одиграти током прве половине године после закључења буџетске године у односу на коју су финансијска средства додељена Кориснику.
 - ц) Корисник ће саопштити Комисији адресе места објављивања. Ако информација буде објављена на други начин, Корисник ће Комисији дати пуне детаље коришћених средстава.

д) Пословне структуре ће обезбедити да крајњи корисник буде информисан да је прихватање финансирања исто тако прихватање њиховог укључивања на ову листу објављених корисника. Било који лични подаци у овој листи ће ипак бити обрађени у складу са захтевима Уредбе (ЕЗ) бр. 45/2001 Европског парламента и Савета од 18. децембра, 2000 о заштити појединаца у односу на обраду личних података од стране институција и органи Заједнице и о слободном кретању таквих података ⁽⁵⁾, и уз дужно поштовање захтева безбедности.

- (3) У случају децентрализоване управе, односно органи ће припремити обавештење о додели уговора, када уговор буде потписан, и послаће је Комисији ради објављивања. Обавештење о додели уговора може исто тако да објави Корисник у одговарајућим националним публикацијама.
- (4) Комисија и односне националне, регионалне или локалне власти Корисника ће се сагласити око доследног сета активности да се стави на располагање, и објави у (земљи) информација о помоћи на основу ИПА, Поступци за спровођење таквих активности ће бити дефинисани у секторским споразумима или споразумима о финансирању.
- (5) Спровођење активности на које упућује став 4 ће бити одговорност крајњих корисника, и може да се финансира из износа који је додељен односном програму или пословној активности.

Члан 25 Издавање опреме и објеката за спровођење програма и извршење уговора

- (1) Да би се обезбедило делотворно спровођење програма на основу ИПА, Корисник ће предузети све неопходне мере да би обезбедио:
 - а) да, у случају поступка лицитације за услуге, набавке и радове, физичка или правна лица која су подобна да учествују у поступку лицитирања на основу горњег члана 23 ће имати право на привремене инсталације и боравак где важност уговора то гарантује. Ово право ће бити стечено тек када позив на подношење понуда буде покренут и уживаће га техничко особље које је неопходно да изврши студије и друге припремне мере у састављању понуда. То право ће истећи месец дана после одлуке о додељивању уговора;
 - б) да особљу које учествује у активностима које финансира Заједница и члановима њихове непосредне породице буду додељене ништа мање повољне повластице, привилегије и изузећа него оне које се обично додељују другом међународном особљу запосленом у (земљи), на

⁵ Сл. Лист бр. 8, од 12. јануара, 2001., стр. 1

основу било којих других билатералних или мултилатералних уговора или споразума за помоћ и техничку сарадњу;

- ц) да се особљу које учествује у активностима које финансира Заједница и члановима њихове непосредне породице дозволи да уђу у (земљу), да станују у (земљи), да раде тамо и да напусте (земљу), како природа основног уговора то оправдава;
 - д) одобравање свих дозвола неопходних за увоз робе, изнад свега професионалне опреме, потребне за извршење основног уговора, у зависности од важећих закона, правила и уредби Корисника;
 - е) да увоз који се обавља на основу ИПА буде изузет од царинских дажбина, увозних дажбина и других фискалних трошкова;
 - ф) одобравање свих дозвола неопходних за поновни извоз горње робе, када основни уговор буде у потпуности извршен;
 - г) одобравање овлашћења за увоз или куповину стране валуте неопходне за спровођење основног уговора и примена прописа националне курсне контроле на недискриминаторан начин према извођачима, без обзира на њихову националност или место становања;
 - х) одобравање свих дозвола неопходних да се репатрирају примљена финансијска средства у односу на активност која се финансира на основу ИПА, у складу са прописима девизне контроле која је на снази у (земљи).
- (2) Корисник ће обезбедити пуну сарадњу свих односних власти. Он ће исто тако да обезбеди приступ државним компанијама и другим владиним институцијама, које су укључене или су неопходне у спровођењу програма или у извршењу уговора.

Члан 26 Правила о порезима, царинским дажбинама и другим фискалним трошковима

- (1) Изузев ако је другачије предвиђено у секторском споразуму или у споразуму о финансирању, порези, царинске и увозне дажбине и таксе или други трошкови који имају истоветно дејство нису прихватљиви на основу ИПА.
- (2) Примењиваће се следеће детаљне одредбе:

- а) царинске дажбине, увозне таксе, порези или други фискални трошкови који имају истоветно дејство у случају увоза робе на основу уговора који финансира Заједница нису прихватљиви на основу ИПА. Увози у питању ће бити ослобођени од места уласка у (земљи) за испоруку извођачу, како захтевају одредбе основног уговора и ради непосредне употребе потребне за редовно спровђење уговора, без обзира на било која кашњења или спорове у вези са намиривањем горе поменутих дажбина, пореза и трошкова;
- б) Уговори за услуге, набавке и радове које финансира Заједница а које изводе извођачи регистровани у (земљи) или који се изводе од стране спољних извођача неће бити предмет пореза на додатну вредност, документарних такси или фискалних трошкова у (земљи) који имају истоветно дејство, било да такви трошкови постоје или треба да буду установљени. Извођачи из ЕЗ ће бити изузети од ПДВ-а за пружене услуге, испоручену робу и/или изведене радове са њихове стране на основу ЕЗ уговора при чему ће извођачи имати право на компензацију или одузимање улазног ПДВ-а плаћеног у вези са пруженим услугама, испорученом робом и/или изведеним радовима на основу било ког ПДВ-а наплаћеног са њихове стране за било коју од њихових других трансакција. Уколико извођачи из ЕЗ нису у могућности да искористе ову могућност, имаће право да добију повраћај ПДВ-а директно од порексих власти по подношењу писаног захтева уз који је приложена неопходна докуменатција потребна на основу националног/локалног закона и уз оверени примерак основног ЕЗ уговора.

У сврхе овог Оквирног споразума, термин «Извођач из ЕЗ» ће се тумачити као физичко или правно лице, које пружа услуге и/или испоручује робу и/или изводи радове и/или извршава субвенцију на основу ЕЗ уговора. Термин «Извођач из ЕЗ» ће исто тако покривати претприступе саветнике, познате исто као и резиденти саветници за ТВИНИНГ и стручњаке укључене у ТВИННИНГ обавезу или уговор. Термин «ЕЗ уговор» значи правно обавезујући докуменат преко кога се финансира нека делатност на основу ИПА и који потпишу ЕЗ и Корисник.

Најмање исте процедуралне повластице ће се примењивати на такве извођаче као што се примењују на извођаче на основу било којих других билатералних или мултилатералних уговора или споразума за помоћ и техничку сарадњу.

- ц) Добит и/или приход који проистичу из ЕЗ уговора ће подлегати опорезивању у (земљи) у складу са националним/локалним пореским системом.. Међутим, физичка и правна лица, укључујући страну особље, из земаља чланица Европске Уније или других

земаља прихватљивих на основу ИПА, који извршавају уговоре финансиране од стране Заједнице ће бити изузети од тих пореза у (земљи).

- д) Личне ствари и предмети домаћинства које се увозе за личну употребу од стране физичких лица (и чланова њихове непосредне породице), изузев оних лица која су регрутована локално, а који су ангажовани на извођењу радних задатака дефинисаних у уговорима о техничкој сарадњи ће бити изузети од царинских дажбина, увозних такси и других фискалних трошкова који имају истоветно дејство, с тим што ће наведене личне ствари и предмети домаћинства бити поново извезени или продати у држави, у складу са прописима на снази у (земљи) после завршетка уговора.

Члан 27 Надзор, контрола и ревизија од стране Комисије и Европског суда ревизора

- (1) Сви споразуми о финансирању као и резултирајући програми и накнадни уговори ће подлегати надзору и финансијској контроли од стране Комисије укључујући Европску канцеларију против проневере (ОЛАФ) и ревизију од стране Европског суда ревизора. То обухвата права делегације Комисије у (земљи) да предузме мере као што су *ex-ante* контроле лицитирања и уговарања које изводе односне пословне структуре, све док се од *ex-ante* контроле није одрекло у складу са горњим чланом 16. Прописно овлашћени заступници или представници Комисије и ОЛАФ-а ће имати право да изврше било које техничке и финансијске провере које Комисија и ОЛАФ сматрају неопходним да би пратили спровођење програма укључујући и посете градилиштима и пословним просторима у којима се спроводе делатности финансиране од стране Заједнице. Комисија ће унапред доставити националној институцији у питању обавештење о таквим специјалним задацима.
- (2) Корисник ће доставити све тражене информације и документа укључујући било које компјутеризоване податке и предузеће све одговарајуће мере да олакша рад лицима којима је наложено да изврше ревизију или прегледе.
- (3) Корисник ће одржавати евиденцију и рачуноводство на адекватан начин како би идентификовао услуге, испоруке, радове и субвенције који су финансирани на основу односног споразума о финансирању у складу са финансијски стабилним рачуноводственим процедурама. Корисник ће исто тако да обезбеди да заступници или представници Комисије укључујући ОЛАФ имају право да прегледају сву односну документацију и рачуне који се односе на ставке које се финансирају на основу односног споразума о финансирању и да пружи помоћ Европском суду ревизора да изврше ревизију која се односи на коришћење финансијских средстава Заједнице.

- (4) Да би обезбедила ефикасну заштиту финансијских интереса Заједнице, Комисија укључујући ОЛАФ може исто тако да обави документарне и на лицу места провере и прегледе у складу са процедуралним одредбама Уредбе Савета (ЕЗ, Еуроатом) бр. 2185/1996 од 11. новембра, 1996 (⁶). Те провере и прегледи ће бити припремљени и изведени у тесној сарадњи са надлежним властима одређеним од стране Корисника, који ће на време бити обавештен о предмету, сврси и законској основи провера и прегледа, тако да могу да обезбеде сву трежену помоћ. Корисник ће идентификовати службу која ће пружати помоћ на захтев ОЛАФ-а у извођењу испитивања у складу са Уредбом савета (ЕЗ, Еуроатом) бр. 2185/1996. Уколико Корисник жели, провере и прегледи на лицу места могу да буду изведени заједно са њима. Тамо где се учесници у делатностима финансираним од стране Заједнице противе проверама и прегледима на лицу места, Корисник, поступајући у складу са националним правилима, ће пружити инспекторима Комисије/ОЛАФ-а помоћ која им је неопходна како би им дозволили да изврше своју дужност у извођењу провера и прегледа на лицу места.

Комисија/ОЛАФ ће известити Корисника што је пре могуће о било којим чињеницама или сумњама које се односе на неку нерегуларност коју су запазили током обављања провера и прегледа на лицу места. У сваком случају, захтева се да Комисија/ОЛАФ обавесте горе поменућу власт о резултатима таквих провера и прегледа.

- (5) Горе описане контроле и ревизије су примењиве на све извођаче и под-извођаче који су примили финансијска средства Заједнице укључујући све односне информације које се могу наћи у документима националног фонда Корисника које се тичу националног доприноса.
- (6) Без повреде одговорности Комисије и Европског суда ревизора, рачуноводствени подаци и пословања Националног фонда и, где је примењиво, пословних структура могу да буду проверени по нахођењу Комисије од стране саме Комисије или од стране спољнег ревизора кога додели Комисија.

Члан 28 Спречавање неправилности и преваре, мере против корупције

- (1) Корисник ће обезбедити истрагу и делотворни третман сумњивих случајева преваре и неправилности и обезбедиће функционисање механизма контроле и извештавања који је истоветан са оним који је предвиђен у Уредби Комисије (ЕЗ) бр. 1828/2006 од 8. децембра, 2006.⁽⁷⁾

⁶ Сл.Лист L 292, од 15. новембра, 1996., стр. 2

⁷ Сл.Лист L 371, од 27. децембра, 2006., стр. 4

). У случају сумње на превару или неправилност, Комисија ће без оклевања бити обавештена.

- (2) Даље, Корисник ће предузети било које одговарајуће мере да спречи и да се супротстави било којој активној или пасивној пракси корупције у било којој фази поступка набавке или поступка додељивања субвенције или током спровођења одговарајућих уговора.
- (3) Корисник, укључујући особље одговорно за задатке спровођења делатности финансираних од стране Заједнице, се обавезује да предузме било које мере опреза које су неопходне да се избегну било који ризичи сукоба интереса и одмах ће обавестити Комисију о било ком таквом сукобу интереса или било којој ситуацији који би могла да доведе до било ког таквог сукоба.
- (4) Примењиваће се следеће дефиниције:
 - а) *Неправилност* ће значити било које кршење неке одредбе примењивих правила и уговора које резултира из поступка или пропуста економисте која је, или би имала, дејство утицања на генерални буџет Европске уније задуживањем генералног буџета неоправданом трошковном ставком.
 - б) *Превара* ће значити било која намерна радња или пропуст који се односи на: употребу или презентирање лажних, нетачних или непотпуних тврдњи или докумената, које има као своје дејство противправно присвајање или противправно задржавање новчаних средстава из генералног буџета Европских заједница или буџета којима управља, или управља у име, Европских заједница; не издавање информације при кршењу специфичне обавезе са истим дејством; противправно коришћење таквих новчаних средстава у сврхе које се разликују од оних за које су првобитно одобрена.
 - ц) *Активна корупција* се дефинише као намерна радња било кога ко обећава или даје, директно или преко посредника, предност било које врсте неком чиновнику за њега самог или за трећу страну за њега да делује или да се уздржи од деловања у складу са својом обавезом или у вршењу својих функција у кршењу својих званичних дужности на начин који штети или постоји вероватноћа да ће штетити финансијским интересима Европских заједница.
 - д) *Пасивна корупција* се дефинише као намерна радња неког чиновника, који, директно или преко посредника, захтева или прима преимућства било које врсте, за себе самог или трећу страну, или прихвата обећање о таквом преимућству, да делује или се уздржи од деловања у складу са својом дужношћу или у вршењу својих функција у кршењу својих званичних дужности на начин који штети или постоји

вероватноћа да ће штетити финансисјким интересима Европских заједница.

Члан 29 Надокнада новчаних средстава у случају неправилности или преваре

- (1) Било који доказани случај неправилности или преваре који буде откривен у било које време током спровођења помоћи на основу ИПА или као резултат ревизије ће довести до надоканде новчаних средстава од Корисника од стране Комисије.
- (2) Државни чиновник за издавање овлашћења ће надокнадити допринос Заједнице који је уплаћен Кориснику од оних који су починили неправилност, превару или корупцију или имали користи од ње, у складу са националним поступцима за надокнаду. Чињеница да државни чиновник за издавање овлашћења не успе да надокнади све или део новчаних средстава неће спречити Комисију да надоканди новчана средства од Корисника.

Члан 30 Финансијске корекције

- (1) У случају децентрализованог управљања, да би се обезбедило да се новчана средства користе у складу са примењивим правилима, Комисија ће применити поступак салдирања рачуна или механизме финансијске корекције у складу са Чланом 53б(4) и 53ц(2) Финансијске уредбе и са детаљним обајшњењем у секторским споразумима или споразумима о финансирању.
- (2) Финансијска корекција може да проистекне после било:
 - Идентикације специфичне неправилности, укључујући превару;
 - Идентификације слабости или недостатка у системима управљања и контроле Корисника;
- (3) Ако Комисија нађе да су трошкови на основу програма покривених ИПА настали на начин који је кршио примењива правила, она ће одлучити који износи треба да буду изузети из финансирања од стране Заједнице.
- (4) Обрачун и успостављање било које такве корекције, као и односних надокнада, ће бити учињен од стране Комисије, следећи критеријуме и процедуре који су предвиђени у доњим члановима 32, 33 и 34. Уредбе о финансијским корекцијама који су дефинисани у секторским споразумима и споразумима о финансирању ће се примењивати додатно уз овај Оквирни споразум.

Члан 31 Финансијска прилагођавања

У случају децентрализованог управљања државни чиновник за издавање овлашћења, који у првој инстанци сноси одговорност за истраживање неравилности, ће учинити финансијска прилагођавања где се открију неправилности или немар у пословању или пословним програмима, поништавањем свог или дела доприноса Заједнице за пословање или пословне програме у питању. Државни чиновник за издавање овлашћења ће узети у обзир природу и тежину неправилности и финансијског губитка за допринос Заједнице.

Члан 32 Критеријум за финансијске корекције

- (1) Комисија може да изврши финансијске корекције, поништавањем свог или дела доприноса Заједнице за програм, у ситуацијама на које упућује горњи члан 30(2).
- (2) Где се открију појединачни случајеви неправилности, Комисија ће узети у обзир системску природу неправилности да би утврдила да ли корекције непромељивих износа, тачне корекције или корекције засноване на екстраполацији налаза треба да буду примењене. За компоненту развоја села, критеријуми за финансијске корекције су дефинисани и споразумима о финансирању или секторским споразумима.
- (3) Када се одлучује о износу корекције, Комисија ће узети у обзир природу и тежину неправилности и/или меру финансијских импликација слабости или пропуста нађених у систему управљања и контроле у програму на кога се односи.

Члан 33 Поступак за финансијске корекције

- (1) Пре доношења одлуке о финансијској корекцији, Комисија ће обавестити државног чиновника за издавање овлашћења о својим привременим закључцима и затражиће од њега да да своје коментаре у року од два месеца.

Тамо где Комисија предлаже финансијску корекцију на основу интерполације или по курсу/цени која се не мења, Кориснику ће се дати прилика да успостави стварну меру неправилности, прегледом документације у питању. У сагласности са Комисијом, Корисник може да ограничи обим свог прегледа на одговарајући пропорционални део или узорак документације у питању. Изузев у прописно оправданим случајевима, време дозвољено за овај преглед неће прелазити период од два месеца после дво-месечног периода на који се упућује у првом подставу.

- (2) Комисија ће узети у обзир било који доказ који Корисник достави у оквиру временског ограничења поменутог у ставу 1.
- (3) Комисија ће настојати да донесе одлуку о финансијској корекцији у року до шест месеци после отварања поступка као што је дефинисано у ставу 1.

Члан 34 Отплата

- (1) Било која отплата у генерални буџет Европске уније ће бити извршена пре датума доспелости као што је назначено у налогу за надокнаду састављеном у складу са чланом 72 Финансијске уредбе. Датум доспелости ће бити последњи дан другог месеца после издавања налога.
- (2) Било које кашњење у отплати ће довести до пораста камате услед закаснелог плаћања, почевши од датума доспелости и завршавајући се на датум стварног плаћања. Таква каматна стопа ће бити један и пола процента поена изнад стопе која се примењује од стране Европске централне банке у њеним главним пословима рефинансирања првог радног дана месеца у коме пада датум доспелости.

Члан 35 Поновно коришћење доприноса Заједнице

- (1) Средства из доприноса Заједнице која су поништена после финансијске корекције на основу члана 30 ће бити плаћена у буџет Заједнице, укључујући и камату на њих.
- (2) Допринос који је поништен или надокнађен у складу са горњим чланом 31 не сме да се поново користи за пословање или пословања која су била предмет надокнаде или сравњивања, нити, тамо где је надокнада или сравњивање извршено због системске неправилности, за постојећа пословања у оквиру целе или дела осе приоритета у којој се системска неправилност појавила.

Члан 36 Надзор у случају децентрализованог управљања, комисије за надзор

- (1) У случају децентрализованог управљања, Корисник ће, у року од шест месеци после ступања на снагу првог споразума о финансирању, поставити ИПА комисију за надзор, у сагласности са Комисијом, да би обезбедио доследност и ко-ординацију у спровођењу ИПА компоненти.
- (2) ИПА комисији за надзор ће помагати секторске комисије за надзор постављене на основу ИПА компоненти. Оне ће бити придружене за

програме или компоненте. Оне могу да укључују представнике грађанског друштва, где је то одговарајуће. Детаљнија правила могу да буду предвиђена у Споразумима о финансирању или Секторским споразумима.

(3) ИПА комисија за надзор ће се сама уверити у свеукупну делотворност, квалитет и доследност спровођења свих програма и пословања у правцу испуњавања циљева постављених у вишегодишњим идникативним планским документима и споразумима о финансирању.

(а) ИПА комисија за надзор може да учини предлоге Комисији, државном ИПА координатору и државном чиновнику за издавање овлашћења за било које радње да би обезбдио доследност и координацију међу програмима и пословањима који се спроводе на основу различитих компоненти, као и за било које корективне мере унакрсних компоненти неопходних да се обезбеди постизање глобалних циљева помоћи која је обезбеђена, и да се повећа њена свеукупна делотворност. Она исто тако може да даје предлоге односно(им) секторској(им) комисији(ама) за надзор за одлуке о било којим корективним мерама како би се обезбедило постизање програмских циљева и повећала делотворност помоћи обезбеђене на основу програма или ИПА компоненте(и) у питању;

(б) ИПА комисија за надзор ће усвојити своја интерна правила поступка у сагласности са мандатом комисије за надзор установљеним од стране Комисије, и у оквиру институционалног, законског и финансијског оквира (*земље*);

(ц) Изузев ако друкчије није предвиђено у мандату комисије за надзор постављеном од стране Комисије, примењиваће се следеће одредбе:

аа) ИПА комисија за надзор ће међу својим члановима укључивати представнике Комисије, државног ИПА координатора, државног чиновника за издавање овлашћења, представнике пословних структура, и стратешког координатора.

бб) Представник Комисије и државни ИПА координатор ће ко- председавати састанцима ИПА комисије за надзор;

цц) ИПА комисија за надзор ће се састајати најмање једном годишње. Међу састанци могу да се сазивају исто тако на тематској основи.

Члан 37 Надзор у случају централизованог или заједничког управљања

У случају централизованог или заједничког управљања, Комисија може да предузме било које радње које сматра неопходним да би пратила програме у питању. У случају заједничког управљања, ове радње могу да буду извршене заједнички са међу народном(им) организацијом(а) у питању.

Члан 38 Годишњи и завршни извештаји о спровођењу

- (1) Пословне структуре ће саставити секторски годишњи извештај и секторски завршни извештај о спровођењу програма за које су одговорни, у сагласности са поступцима дефинисаним у свакој ИПА компоненти у Делу II ИПА Уредбе о спровођењу.

Секторски годишњи извештаји о спровођењу ће покрити финансијску годину. Секторски завршни извештаји о спровођењу ће покрити цео период спровођења и може да обухвати последњи секторски годишњи извештај.

- (2) Извештаји на које се упућује у ставу 1 ће бити послати државном ИПА координатору, државном чиновнику за издавање овлашћења и Комисији, пошто их прегледа секторска комисија за надзор.
- (3) На основу извештаја на које упућује став 1, државни ИПА координатор ће послати Комисији и државном чиновнику за издавање овлашћења, а после прегледа од стране ИПА комисије за надзор, годишње и завршне извештаје о спровођењу помоћи на основу ИПА Уредбе.
- (4) Годишњи извештај о спровођењу на који се упућује у ставу 3, који ће бити послат до 31. августа сваке године и по први пут 2008 године, ће синтетизирати различите секторске годишње извештаје издате на основу различитих компоненти и обихватиће информацију о:
 - а) напретку учињеном у спровођењу помоћи од стране Заједнице, у односу на приоритете постављене у вишегодишњим индикативним планским документима и различитим програмима;
 - б) финансијско спровођење помоћи од стране Заједнице.
- (5) Коначни извештај о спровођењу на који се упућује у ставу 3 ће покривати цео период спровођења и може да обухвати последњи годишњи извештај поменут у ставу 4.

Члан 39 Завршетак програма у оквиру децентрализованог управљања

- (1) Пошто Комисија прими захтев за коначно плаћање од Корисника, програм се сматра завршеним чим се догоди једно од следећег:
 - Плаћање коначног салда који доспева од стране Комисије;
 - Издавање налога за надокнаду од стране Комисије;
 - Ослобађање овлашћења за трошење средстава од стране Комисије.
- (2) Завршетак програма не наноси штету правима Комисије да предузму финансијске корекције у каснијој фази.
- (3) Завршетак програма не утиче на обавезе Корисника да настави да задржава односна документа.
- (4) Додатно горњим ставовима 1 до 3, детаљнија правила о завршетку програма могу да се дефинишу у споразумима о финансирању или секторским споразумима.

Члан 40 Завршетак програма у оквиру централизованог или заједничког управљања

- (1) Програм је завршен када сви уговори и субвенције финансирани овим програмом буду закључени.
- (2) После пријема коначног захтева за плаћање, уговор или субвенција се сматрају закљученим чим се догоди једно од следећег:
 - Плаћање коначног износ који доспева од стране Комисије;
 - Издавање налога за надокнаду од стране Комисије после пријема захтева за коначно плаћање;
 - Ослобађање овлашћења за трошење средстава од стране Комисије
- (3) Закључење уговора или субвенције не наноси штету правима Комисије да предузме финансијске корекције у каснијој фази.
- (4) Додатно горњим ставовима 1 до 3, детаљнија правила о завршетку програма могу да се дефинишу у споразумима о финансирању или секторским споразумима.

ОДЕЉАК VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41 Консултације

- (1) Било које питање које се односи на извршење или тумачење овог Оквирног споразума ће бити предмет консултације између уговорних страна што ће довести, тамо где је неопходно, до измена и допуна овог Оквирног споразума.
- (2) Тамо где постоји пропуст да се изврши обавеза дефинисана у овом Оквирном споразуму која није била предмет поправних мера предузетих благовремено, Комисија може да обустави финансирање делатности на основу ИПА после консултације са Корисником.
- (3) Корисник може да се одрекне у целости или делимично спровођења делатности на основу ИПА. Уговорне стране ће дефинисати детаље наведеног одрицања разменом писама.

Члан 42 Решавање неслагања, арбитража

- (1) Неслагања која проистичу из тумачења, пословања и спровођења овог Оквирног споразума на било ком и на свим нивоима учествовања, ће бити решена на пријатељски начин кроз консултације као што је предвиђено на основу Члана 41.
- (2) Уколико дође до неиспуњења пријатељског поравнања, и једна и друга уговорна страна могу да упуте проблем на арбитражу у складу са Изборним правилима Сталног арбитражног суда за арбитражу која обухвата међународне организације и државе која су на снази на датум овог Оквирног споразума.
- (3) Језик који ће се користити у арбитаржним поступцима ће бити енглески. Орган која врши именовање ће бити Генерални секретар Сталног арбитражног суда после писаног захтева који поднесе било једна или друга уговорна страна. Одлука арбитраже ће бити обавезна по све стране и неће бити улагања никаквих жалби.

Члан 43 Спорови са трећим странама

- (1) Без повреде судске надлежности суда који је одређен у уговору као надлежни суд за спорове који проистичу између уговорних страна, Европска заједница ће уживати на територији (*земље*) имунитет од парница и законских процеса у односу на било који спор између Европске заједнице и/или Корисника и треће стране, или између трећих страна, који се директно или индиректно односи на одредбу Помоћи

Заједнице Кориснику на основу овог Оквирног споразума, изузев све док у било ком одређеном случају Европска заједница се није изричито одрекла тог имунитета.

- (2) Корисник ће у било ком законском или административном поступку пред судом, трибуналом или административном инстанцом у (земљи) бранити овај имунитет и заузети став који узима у обзир интересе Европске заједнице. Тамо где је потребно, Корисник и Европска Комисија ће наставити са консултацијом о томе који став да заузму.

Члан 44 Обавештења

- (1) Било које саопштење у вези са овим Оквирним споразумом ће бити учињено у писаној форми и на енглеском језику. Свако саопштење мора да буде потписано и мора бити достављено као оригинални документ или путем факса.
- (2) Било које саопштење у вези са овим Оквирним споразумом мора да буде послато на следеће адресе:

За Комисију:
Directorate-General Enlargement
Поштанска адреса
Факс

За Корисника:
Поштанска адреса
Факс

Члан 45 Анекси

Анекси ће се сматрати саставним делом овог Оквирног споразума.

Члан 46 Ступање на снагу

Овај Оквирни споразум ступа на снагу оног дана када уговорне стране обавесте једна другу у писаној форми о његовом одобравању у складу са постојећим интерним законодавством или поступком сваке од страна.

Члан 47 Измене и допуне

Било које измене и допуне са којима се сагласе уговорне стране ће бити у писаној форми и сачињаваће део овог Споразума. Такве измене и допуне ће ступити на снагу датума који одреде уговорне стране.

Члан 48 Престанак/Раскид

- (1) Овај Оквирни споразум ће остати на снази неограничено врме изузев ако не буде раскинут писаним обавешењем једне од уговорних страна.
- (2) По раскиду овог Оквирног споразума, било која помоћ која је још увек у току извршења ће се изводити све до свог завршетка у складу са овим Оквирним споразумом и било којим секторским уговором или уговором о финансирању.

Члан 49 Језик

Овај Оквирни споразум је састављен у дупликату на енглеском језику.

Потписан, за Владу и у име Владе (*земље*),

у

Од стране

Потписан, од стране Комисије и у име Комисије,

у

Од стране

АНЕКС А

Додељивање функција и општих одговорности структурама, органима и телима у складу са чланом 8 Оквирног споразума између Комисије и Кориснија од (датум)

ПРЕЛИМИНАРНА ПРИМЕДБА:

Ова листа показује главне функције и опште одговорности односних структура, органа и тела. Не треба је схватати као исцрпну. Она допуњава средишњи део овог Оквирног споразума.

1) Надлежни чиновник за акредитацију (ЦАО)

- а) ЦАО ће бити наименован од стране Корисника. Он ће бити чиновник високог ранга у влади или државној администрацији (земље).
- б) ЦАО ће бити одговоран за издавање, надзор и суспензију или повлачење акредитације државног чиновника за издавање овлашћења (НАО) и
 - Као директор националног фонда који сноси укупну одговорност за финансијско управљање новчаним средствима ЕЗ у (земљи) и као одговоран за законитост и регуларност основних трансакција;
 - У односу на способност НАО да испуни одговорности за делотворно функционисање система управљања и контроле на основу ИПА.

Акредитација НАО ће исто тако покривати национални фонд (НФ) .

ЦАО ће обавестити Комисију о акредитацији НАО и информисаће Комисију о било којим променама које се тичу акредитације НАО. То обухвата обезбеђивање свих односних поткрепљујућих информација које захтева Комисија.

- ц) Пре акредитације НАО, ЦАО ће се лично уверити да су примењиви захтеви дефинисани у члану 11 Уредбе о спровођењу ИПА испуњени. То обухвата проверу усклађености система управљања и контроле постављеног од стране Корисника за делотворне контроле најмање у областима које су дефинисане у анексу уз Уредбу за спровођење ИПА (критеријуми акредитације). Овај анекс предвиђа следеће укупне захтеве:
 - Контрола природне средине (оснивање и управљање организацијом и особљем) која обухвата етичке политике и политике интегритета, управљање неправилностима и извештавање, планирање , регрутовање,

обука и оцењивање особља, укључујући осетљиво пост управљање, осетљиве функције и сукобе интереса, успостављање законских основа за органи и појединце, формално успостављање вођења евиденције о електронским трансферима новца, одговорност, делегирану одговорност и било коју неопходну односну власт за све задатке и позиције у оквиру целе организације);

- Планирање и управљање ризиком што обухвата идентификацију, процену управљања ризиком, постављање циљева и додељивање средстава према циљевима, процес планирања и спровођења;
- Активности контроле (спровођење интервенција) што обухвата поступке потврђивања, поступке за надзор од стране одговорног управљања задацима које је делегирано, на подређене, укључујући годишње извештаје о усклађености од стране подређених актера, правила за сваку врсту набавке и позива за подношење понуда, поступке који обухватају контролни попис за сваки корак набавке и позива за подношење понуда, правила и поступке о јавности, поступке плаћања, поступке за надзор обављања ко-финансирања, буџетске процедуре како би се обезбедила расположивост новчаних средстава, поступци за непрекидност пословања, рачуноводствени поступци, извештавање о изузећима, између осталог о изузећима од редовних поступака одобрених на одговарајућим нивоима, неодобрена изузећа и контролни пропусти где год буду идентификовани, поступци обезбеђења, поступци архивирања, раздвајање дужности и извештавање о слабостима интерне контроле;
- Активности надзора (надзор над интервенцијама), који обухвата ревизију уз руковање ревизорским извештајима о проценама препорука;
- Саопштавање (којим се обезбеђује да сви актери приме информацију која је неопходна да се испуни њихова улога) обухватајући редовне координационе састанке између различитих органи како би се размениле информације о свим аспектима планирања и спровођења и редовно извештавање на свим одговарајућим нивоима о ефикасности и делотворности интерне контроле.

2) Државни ИПА координатор (НИПАЦ):

- а) НИПАЦ ће бити наименован од стране Корисника. Он ће бити чиновник високог ранга у влади или државној администрацији Корисника.

- б) Он ће обезбедити свеобухватну координацију помоћи на основу ИПА.
- ц) НИПАЦ ће обезбедити партнерство између Комисије и Корисника и блиску везу између генералног процеса приступања и коришћења претприступне помоћи на основу ИПА. Он ће сносити укупну одговорност за
- Доследност и координацију програма обезбеђених на основу ИПА;
 - Годишње програмирање за компоненту помоћи у транзицији и изградњи институција на националном нивоу;
 - Координацију учешћа Корисника у односним прекограничним програмима и са Земљама чланицама и са другим земљама Корисницама, као и у транснационалним, међурегионалним програмима и програмима поморских басена на основу других инструмената Заједнице. НИПАЦ може да делегира задатке који се односе на ову координацију на координатора прекограничне кооперације.
- д) НИПАЦ ће саставити и, после прегледа од стране ИПА комисије за надзор, доставиће Комисија ИПА годишње и коначне извештаје о спровођењу дефинисане у члану 38 овог Оквирног споразума и у члану 61(3) Уредбе о спровођењу ИПА. Он ће послати примерак ових извештаја НАО-у.

3) Стратешки координатор:

- а) Стратешки координатор ће бити наименован од стране Корисника како би обезбедио координацију компоненте регионалног развоја и компоненте развоја људских ресурса под одговорношћу државног ИПА координатора. Стратешки координатор ће бити правно лице у оквиру државне управе Корисника без икакве директне укључености у спровођење односних компоненти.
- Б) Стратешки координатор ће посебно:
- Координирати помоћ која је одобрена на основу компоненте регионалног развоја и компоненте развоја људских ресурса;
 - Направити нацрт стратешки доследног оквира дефинисаног у члану 154 Уредбе за спровођење ИПА;
 - Обезбедити координацију између секторских стратегија и програма.

4) Државни чиновник за издавање овлашћења (НАО)

НАО ће бити наименован од стране Корисника. Он ће бити чиновник високог ранга у влади или државној управи Корисника.

НАО ће испуњавати следеће функције и преузимати следеће одговорности:

- а) Као директор националног фонда који сноси укупну одговорност за финансијско управљање новчаним средствима ЕЗ у *(земљи)* и као одговоран за законитост и регуларност основних трансакција. НАО ће посебно испуњавати следеће задатке који се односе на ове одговорности:
- Обезбеђивање уверења о регуларности и законитости основних трансакција;
 - Састављање и подношење Комисији оверених извода трошкова и захтева за плаћање; он ће сносити укупну одговорност за тачност захтева за плаћања и за трансфер новчаних средстава на пословне структуре и/или крајње кориснике;
 - Потврђивање постојања и тачности ко-финансирајућих елемената;
 - Обезбеђивање идентификације и непосредно саопштавање било које неправилности;
 - Прављење финансијских сравњивања потребних у вези са откривеним неправилностима, у складу са чланом 50 Уредбе за спровођење ИПА;
 - Као контакт тачка за финансијске информације које се шаљу између Комисија и Корисника;
- б) одговоран за делотворно функционисање система управљања и контроле на основу ИПА, НАО ће посебно вршавати следеће задатке у вези са овим одговорностима:
- Одговоран за издавање, надзор и суспензију и повлачење акредитације пословних структура;
 - Обезбеђивање и постојање делотворног функционисања система управљања помоћи на основу ИПА;
 - Обезбеђивање да систем интерне контроле који се односи на управљање новчаним средствима буде делотворан и ефикасан;
 - Извештавање о систему управљања и контроле;

- Обезбеђивање функционисања прописног система извештавања и информисања;
- Праћење налаза ревизорских извештаја од стране ревизорских власти, у складу са чланом 18 овог Оквирног споразума и Чланом 30(1) Уредбе о спровођењу ИПА;
- Непосредно обавештавање Комисије, са примерком обавештења који се шаље ЦАО-у, о било којим значајним променама које се односе на систем управљања и контроле.

Као додатак уз одговорности под горе наведене а) и б), НАО ће установити Изјаву о усклађености као што је дефинисао у члану 17 овог Оквирног споразума и према **АНЕКСУ Б** уз овај Споразум, који ће обухватати:

- а) потврду о делотворном функционисању основних трансакција;
- б) потврду која се односи на законитост и регуларност основних трансакција;
- ц) информацију која се односи на било које промене у системима и контролама, и елементима поткрпељујућих рачуноводствених информација;

Ако потврде које се односе на делотворно функционисање система управљања и контроле и законитости и регуларности основних трансакција под (а) и (б) горе нису расположиве, НАО ће обавестити Комисију, а примерак истог послаће ЦАО-У, о разлозима потенцијалних последица као и о радњама које се предузимају да се исправи ситуација и заштите интереси Заједнице.

5) Национални фонд (НФ)

- а) НФ ће бити тело смештено у Министарству Корисника на државном нивоу и имаће централну буџетску надлежност и поступаће као централно буџетско правно лице.
- б) НФ ће бити задужен за задатке финансијског управљања помоћи на основу ИПА, под одговорношћу НАО-а.
- ц) НФ ће посебно бити задужен за организацију банковних рачуна, тражење новчаних средстава од Комисије, ауторизацију трансфера новчаних средстава од Комисије до пословних структура или до крајњих корисника и финансијско извештавање Комисији.

б) Пословне структуре:

- а) Пословна структура ће бити успостављена за сваку ИПА компоненту или програм да се бави управљањем и спровођењем помоћи на основу ИПА, Пословна структура ће бити тело или скуп органи у оквиру управе Корисника.
- б) Пословне структуре ће бити одговорне за управљање и спровођење ИПА програма или односних програма у складу са принципима стабилног финансијског управљања. У те сврхе, пословне структуре ће извршавати један број функција које обухватају:
- Припрема предлога годишњих или вишегодишњих програма;
 - Надзор над спровођењем програма и вођење рада секторских комисија за надзор дефинисаних у члану 36(2) овог Оквирног споразума и у члану 59 Уредбе за спровођење ИПА, са значајним обезбеђивањем докумената неопходних за надзор квалитета спровођења програма;
 - Припрема предлога секторских годишњих и завршних извештаја о спровођењу дефинисаних у члану 38(1) и(2) овог Оквирног споразума и у члану 61(1) Уредбе о спровођењу ИПА и, после њиховог прегледа од стране секторске комисије за надзор, достављање истих Комисији, НИПАЦ-у и НАО-у;
 - Обезбеђивање да су пословања одабрана за финансирање и одобрена у складу са критеријумима и механизмима примењивим на програме, и да су у сагласности са односним правилима Заједнице и националним правилима;
 - Успостављање поступка за обезбеђивање задржавања свих докумената која се тичу трошкова и ревизије који су потребни да се обезбеди адекватан траг контроле;
 - Организовање процеса лицитирања, поступака додељивања субвенција, обезбеђивање уговарања, и извршавање плаћања крајњем Кориснику, и надокнада од крајњег Корисника;
 - Обезбеђивање да сви органи укључени у спровођење активности одржавају посебне рачуноводствене системе или посебну рачуноводствену кодификацију;
 - Обезбеђивање да НФ и НАО приме све неопходне информације о поступцима и проверама извршеним у вези са трошковима;

- Успостављање, одржавање и ажурирање система извештавања и информисања;
 - Обављање провера да би се утврдило да су пријављени трошкови стварно настали у складу са примењивим правилима, производи испоручени и услуге изведене у складу са одлуком о одобрењу, и захтев за плаћање од стране крајњег Корисника тачни: Те провере ће покривати административне, финансијске, техничке и физичке аспекте пословања, већ према потреби;
 - Обезбеђивање интерних ревизија његових различитих конститутивних органи;
 - Обезбеђивање извештавања о неправилностима;
 - Обезбеђивање усклађености са захтевима информисања и јавности.
- ц) Директори органа који сачињавају пословну структуру ће бити јасно одређени и биће одговорни за задатке додељене њиховим односним органима, у складу са чланом 8(3) овог Оквирног споразума и са чланом 11(3) Уредбе о спровођењу ИПА.

7) Ревизорски орган

- а) Ревизорски орган ће бити одређен од старне Корисника и биће функционално независан од свих актера у систему управљања и контроле и поступаће у складу са међународно признатим стандардима ревизије.
- б) Ревизорски орган ће бити одговоран за проверу делотворног и стабилног функционисања систем управљања и контроле.
- ц) Ревизорски орган ће, у оквиру одговорности својих директора, посебно испуњавати следеће функције и преузимаће следеће одговорности:
- У току сваке године, постављање и испуњавање **годишњег плана ревизорског посла** који обухвата ревизије које циљају да провере:
 - делотворно функционисање система управљања и контроле;
 - поузданост рачуноводствене информације која се доставља Комисији.

Ревизорски посао ће укључивати ревизије одговарајућих узорака пословања или трансакција, и преглед поступака.

Годишњи план ревизорског посла ће бити достављен НАО-у и Комисији пре почетка односне године.

- Достављање извештаја и мишљења како следи:
 - **годишњи ревизорски извештај о активностима** према моделу у **АНЕКСУ Ц** уз овај Оквирни споразум и дефинисање средстава која користи ревизорски орган, и преглед било којих слабости нађених у систему управљања и контроле или у налазима у вези трансакција од стране ревизије извршене у складу са годишњим планом ревизорског посла током периода од претходних 12 месеци, који се завршава 30. септембра односне године. Годишњи ревизорски извештај о активностима ће бити насловљен на Комисију, НАО и ЦАО до 31. децембра сваке године. Први такав извештај ће покривати период од 1. јануара 2007 – 30 новембра. 2007.
 - **Годишње ревизорско мишљење** према моделу дефинисаном у **АНЕКСУ Д** уз овај Оквирни споразум у вези са тиме да ли системи управљања и контроле функционишу делотворно и усклађени су са захтевима овог Оквирног споразума и Уредбе о спровођењу ИПА и/или било којих других споразума између Комисије и Корисника. Овај извештај ће бити насловљен на Комисију, НАО и ЦАО. Покриваће исти период и имаће исти крајњи рок као и годишњи ревизорски извештај о активностима.
 - **Мишљење о било ком завршном извештају трошкова** достављеном Комисији од стране НАО, за закључивање било ког програма или било ког његовог дела. Тамо где је одговарајуће, коначни извод трошкова може да обухвата захтев за плаћања у форми годишње евиденције финансијског пословања, Ово мишљење ће се позабавити важношћу захтева за коначним плаћањима, тачношћу финансијске информације, и тамо где је одговарајуће, биће поткрепљено завршним ревизорским извештајем о активностима. Он ће бити урађен према моделу датом у **АНЕКСУ Е** уз овај Оквирни споразум. Он ће бити послат Комисији и ЦАО-у у исто време као и односни завршни извештај о трошковима поднет од стране НАО, или најкасније у року од три месеца од достављања тог завршног извештаја о трошковима.
- Даљи специфични захтеви за годишњи план ревизорског посла и/или извештаје и мишљења наведене под претходном заобљеном појачаном тачком могу да буду дефинисани у секторским споразумима или споразумима о финансирању.

- У односу на методологију за рад ревизора, извештаје и мишљења ревизора, ревизорски орган мора да поступа у складу са међународним стандардима о ревизији а посебно у односу на области процене ризика, материјалност ревизије и узорковање. Ту методологију може да допуне било које даље смернице и дефиниције од стране Комисије, у значајној вези са одговарајућим општим приступом узорковању, нивоима поверљивости и материјалности.

MODEL

АНЕКС Б

уз Оквирни споразум између Комисије и Владе (земља)

Изјава о усклађености¹

Државног чиновника за издавање овлашћења (земља)²

Ја, (име, презиме, звање или функција), државни чиновник за издавање овлашћења (земља) овим Комисији подносим [извештај о трошковима] [рачуна и извештај о трошковима]³ Инструмента приступне помоћи (ИПА) за (земља) за финансијску годину 01/01/20xx до 31/12/0xx.

Изјављујем да сам поставио, и надзирао рад, управљање и интерни систем контроле у вези са ИПА компонентом [1 до 5] (Изјава о годишњем управљању).

Потврђујем, на основу своје сопствене процене и информација које имам на располагању, укључујући, између осталог, резултате рада интерног ревизора, да:

- Трошкови пријављени [и рачуни достављени]⁴ Комисији у току финансијске године 01/01/20xx до 31/12/20xx дају(е)⁵, по мом знању, истинит, комплетан и тачан преглед трошкова и примања у вези са ИПА компонентом [1 до 5] за горе наведену финансијску годину;
- Систем управљања и контроле делотворно функционише како би се обезбедила разумна усклађеност основних трансакција са законима и прописима укључујући, између осталог, поштовање начела здравог финансијског управљања;
- Систем управљања и контроле на снази за компоненту [1 до 5] није [значајно]⁴ измењен у поређењу са описом који је дат у тренутку подношења пријаве за преношење управљања (узимајући у обзир промене које су Комисији саопштене претходних година);
- Сви релевантни уговорни споразуми који могу имати материјални утицај на пријављене трошкове [и достављене рачуне]³ у односном периоду у случају непридржавања, су испоштовани. Није било дејства непридржавања прописа Комисије који би могли имати материјални утицај на пријављене трошкове [и достављене рачуне]³ у случају непридржавања.

¹ По компоненти

² Према члану 27 Прописа за спровођење ИПА

³ Изабрати опцију за компоненту 5

⁴ Већ према случају

Потврђујем да сам, где је потребно, предузео одговарајуће мере по питању извештаја и мишљења ревизорског органа који су издати до тог датума у складу са чланом 29 Правила за спровођење ИПА.

[Ова изјава, међутим, подлеже следећим резервама *<такође описати поправне мере>*:

- ...
- ...].

Штавише, потврђујем да ми није познато да постоји неко несаопштено питање које би могло штетити финансијском интересу Комисије.

(Место и датум издавања

Потпис

(Име и званична титула или функција државног чиновника за издавање уверења)

АНЕКС Ц

уз Оквирни споразум између Комисије и Владе (земља)

Годишњи ревизорски извештај¹

Ревизорског органа (земље)²

Упућен

- Европској комисији, Генералном директорату ...
- Надлежном чиновнику за акредитацију (ЦАО) (земља) и
- [примерак]³ Државном чиновнику за издавање овлашћења (НАО) (земља)

1. УВОД

- Назначити компоненту/програм ИПА које извештај покрива
- Назначити тела која су укључена у припрему извештаја, укључујући и сам Ревизорски орган
- Описати кораке предузете за припрему извештаја
- Назначити област ревизија (укључујући трошкове пријављене Комисији за годину у питању у вези са релевантним активностима)
- Назначити период који покрива овај годишњи ревизорски извештај (*претходних 12 месеци који се завршавају 30/09/20xx*)

2. КРАТАК ПРЕГЛЕД НАЛАЗА

- Описати природу и обим налаза који су проистекли и из система и из независног испитивања. (Ове налазе разврстати по категоријама позивањем на њихов ниво важности – „главни“, „средњи“ и „мали“. Списак ових налаза приказан је у анексу уз овај извештај). Навести грешке, које се сматрају системским по природи и проценити вероватноћу накнадне квалификације везано за грешке. Описати и квантификовати све неправилности на које се наишло.

3. ИЗМЕНЕ У СИСТЕМИМА УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

- Навести све значајне измене у системима управљања и контроле у поређењу са описом који је дат у тренутку подношења пријаве за преношење управљања (децентрализовано управљање) и од последњег годишњег ревизорског извештаја.
- Потврдити да ли су измене о којима је реч саопштене Државном чиновнику за издавање овлашћења у складу са Анексом А 4) б) Оквирног споразума.

¹ По компоненти

² По члану 29(2)(б) Прописа о спровођењу ИПА

³ Изабрати опцију

4. ИЗМЕНЕ У ГОДИШЊЕМ ПЛАНУ РЕВИЗИЈЕ

- назначити све измене које су извршене у годишњем плану ревизије или које су предложене, уз давање објашњења и разлога.
- С обзиром на горе наведене измене, описати ревизорски приступ који је усвојен у одговору. Навести последице измена и одступања, укључујући назнаку основа за избор сваке додатне ревизије у контексту ревидираног годишњег плана ревизије.

5. СИСТЕМСКЕ РЕВИЗИЈЕ

- Навести органе који су обавили системско испитивање у сврхе овог извештаја, укључујући само ревизорско тело.
- Приложити кратак преглед обављених ревизија; навести нивое примењене за мерење материјалности и поузданости, већ према случају, и датум када је ревизорски извештај достављен Комисији.
- Описати основ за избор ревизија у контексту годишњег плана ревизије.
- Описати начелне налазе и закључке изведене из ревизорског посла за системе управљања и контроле, укључујући адекватност трага ревизије и усклађеност са захтевима и политикама Комисије.
- Назначити финансијски утицај налаза.
- Обезбедити информације о стању после ревизорских налаза а посебно о свим корективним и превентивним мерама које су примењене или се препоручују.

6. РЕВИЗИЈЕ УЗОРКА АКТИВНОСТИ

- Навести тела која су обавила значајно испитивање у сврхе овог извештаја, укључујући само ревизорско тело.
- Приложити кратак преглед ревизија и назначити број обављених ревизија, нивое примењене за мерење материјалности и поузданости (%), већ према случају, и износ проверених трошкова, по позицијама, осу приоритета и/или меру ако су важне, правећи разлику између узорака на бази ризика и статистичких узорака, већ према случају. Дати проценат проверених трошкова у односу на укупне подобне трошкове пријављене Комисији (и за период у питању и кумулативно).
- Описати основ за избор прегледаних активности.
- Описати главне резултате независног испитивања, назначивши посебно, свеукупну стопу финансијских грешака у пропорцији на укупне ревидиране трошкове који произилазе из узорка.
- Обезбедити информације о стању после ревизије грешака, примени финансијских прилагођавања и/или плана за исправке.
- Назначити све резултирајуће финансијске корекције.

7. КООРДИНАЦИЈА ИЗМЕЂУ РЕВИЗОРСКИХ ОРГАНА И ПОСЛА НАДЗОРА РЕВИЗОРСКОГ ОРГАНА

- Описати поступак координације између државних ревизорских органа и самог ревизорског органа (ако се примењује).
- Описати поступак надзора који је применио ревизорски орган на друга ревизорске органе (ако се примењује).

8. СТАЊЕ ПОСЛЕ РЕВИЗИЈЕ ИЗ ПРЕТХОДНИХ ГОДИНА

- Обезбедити информације, већ према случају, о стању после ревизорских препорука и резултате ревизије активности из ранијих година.

9. СРЕДСТВА КОЈА ЈЕ КОРИСТИО РЕВИЗОРСКИ ОРГАН

- Описати средства која су употребљена како би се утврдио овај годишњи ревизорски извештај

АНЕКС: Годишњи план ревизорског посла за референтну годину (*претходних 12 месеци који се завршавају 30/09/20xx*)

[Списак налаза пема тачки 2 у горњем тексту]

[Списак измена према тачки 4 у горњем тексту]

[Кратак преглед према тачки 5 у горњем тексту према приложеном моделу]

[Кратак преглед према тачки 6 у горњем тексту према приложеном моделу]

[Кратак преглед према тачки 5 у горњем тексту] ЗА РЕВИЗИЈЕ СИСТЕМА

Датум извршења ревизије система	Ревидирани програм/систем	Ревизорско тело	Трошкови пријављени у референтној години	Укупни кумулативни пријављени трошкови	Основа за избор програма

[Кратак преглед према тачки 6 у горњем тексту] ЗА ПРИЈАВЉЕНЕ ТРОШКОВЕ И РЕВИЗИЈЕ УЗОРКА

Фонд	Референца (ЦЦИ бр.)	Програм	Трошкови пријављени у референтној години	Трошкови у референтној години ревидирани за произвољан узорак	Износ проценат (стопа грешке) нередовних трошкова у произвољном узорку (3)	Остали ревидирани трошкови (4)	Износ нередовних трошкова у другом узорку трошкова	Укупни пријављени трошкови кумулативно	Укупни трошкови ревидирани кумулативно као проценат укупних трошкова пријављених кумулативно	Ниво материјалности (%9	Ниво поузданости (%)
				1.	2. Износ %	1.					

1. Износ ревидираних трошкова.
2. Проценат ревидираних трошкова у односу на трошкове пријављене Комисији у референтној години.
3. Где произвољан узорак покрива више од једног Фонда или програма, информација се даје за цео узорак.
4. Трошкови из допунског узорка и трошкови из произвољног који нису у референтној години.

АНЕКС Д

Уз Оквирни споразум између Комисије и Владе (земља) ¹

Годишње ревизорско мишљење

Ревизорског органа (земља)² о системима управљања и контроле

Упућен

- Европској комисији, Генералном директорату..... ,
- Надлежном чиновнику за акредитацију (ЦАО) (земља) и
- [копија]³ Државном чиновнику за издавање овлашћења (НАО) (земља)

Увод:

Ја, (презиме, име, званична титула или функција), управник Ревизорског органа (земља), (име одређеног Ревизорског органа), размотрио сам функционисање система управљања и контроле за активности по компоненти [1 до 5] Инструмента претприступа (ИПА) у претходном дванаестомесечном периоду дана (datum), као што је представљено у опису који је достављен Комисији дана (datum) у тренутку подношења захтева за преношење управљања (узимајући у обзир измене о којима је Комисија обавештена у претходним годинама дана (datum) заједно са изменама које су назначене у годишњем ревизорском извештају који је приложен уз ово мишљење).

Циљ овог прегледа је да се изда мишљење о усклађености система управљања и контроле са Оквирним споразумом и/или свим другим споразумима између Комисије и (земља) у оквиру ИПА и да ли су ови системи управљања и контроле – направљени да доприносе прављењу поузданих [извештаја о трошковима] [рачуна и извештаја о трошковима]⁴ презентирани Комисији и стога да помогну да се обезбеди, између осталог, законитост и регуларност трансакција на којима се ови извештаји заснивају – делотворно спроведени.

Обавезе НАО и ревизора:

НАО је одговоран, између осталог, за припрему и правичан приказ Изјаве о усклађености у складу са чланом 25 Уредбе о спровођењу ИПА програма (ИПА уредба). Ова обавеза обухвата изјаву Комисији која се односи на истинитост, комплетност и тачност пријављених трошкова [и достављених рачуна]³, као и да ли ефикасно функционисање система управљања и контроле по ИПА програму

¹ По компоненти

² По члану 29(2)(б) Уредбе о спровођењу ИПА програма

³ Изабрати опцију

⁴ Изабрати опцију у зависности од компоненте

обезбеђује довољну гаранцију у погледу законитости и регуларности трансакција на којима се ова Изјава и заснива.

НАО треба да заснива свој/своју процену на свим информацијама које су му/јој на располагању. То укључује и рад интерне ревизорске службе.

Моја обавеза у овом извештају – у складу са чланом 29(2)(б) друга цртица ИПА Уредбе – је да **изнесем мишљење** о ефикасном функционисању система управљања и контроле који су утврђени за активности по ИПА компоненти [1 до 5] у претходном дванаестомесечном периоду који се завршио дана (*датум*) у свим материјалним погледима.

Наше ревизије су организоване са овим циљем на уму (заједно са циљем да се такође прибаве мишљења о пријављеним трошковима [и годишњим рачунима компоненте 5]⁵ и завршним извештајима потраживања). Ми организујемо свеобухватни план рада за ревизију како бисмо испунили све наше обавезе по члану 29 ИПА уредбе. Ми нисмо планирали и обавили наше ревизије тако да би смо могли да изнесемо свеопште мишљење о поузданости НАО Изјаве о усклађености као такве. Међутим, ми наводимо наше закључке о томе да ли резултати ревизорског посла који смо обавили дају основ било каквим значајним сумњама у вези са Изјавом о усклађености. Ми смо посебно проценили да ли су резултати наше ревизије доследни присуству или одсуству резерви од стране НАО на Изјаву о усклађености. Обавили смо наше ревизије у складу са међународним ревизорским стандардима. Ови стандарди захтевају, између осталог, да се придржавамо етичких захтева и да планирано и обављамо ревизије како би се добила довољна гаранција на којој ћемо заснивати наше мишљење.

Верујем да обављени посао обезбеђује здраву основу за наше мишљење.

Обим прегледа:

Ревизорски задаци обављени су у складу са годишњим планом ревизорског посла у вези са овом компонентом у току дванаестомесечног периода у питању и о њима је извештај дат у годишњем ревизорском извештају који обухвата период до ... (*датум*).

Наша системски заснована ревизија обухватила је преглед, на пробној основи, изведбе и рада система управљања и контроле које је покренуо корисник ради ефикасног управљања оним ризицима који прете изради поузданих [извештаја о трошковима] [рачуна и извештаја о трошковима]³ који су поднети Комисији.

Назначити ограничења прегледа:

Објаснити ограничења

⁵ Изабрати опцију за компоненту 5

Мишљења ревизора:

[Опција 1 – Неквалификовано мишљење

На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, мишљења сам да су у периоду од 1. октобра 20xx. године до 30. септембра 20xx +1 године), системи управљања и контроле утврђени за компоненту [1 до 5] ради доприноса изради поузданих [извештаја о трошковима] [рачуна и извештаја о трошковима]³ који су поднети Комисији и, тако помоћи да се обезбеди, између осталог, законитост и регуларност трансакција на којима се заснивају ови извештаји, функционисали ефикасно и, што се тиче њихове изведбе и рада, били у свим материјалним погледима у складу са свим примењивим захтевима ИПА оквирног споразума и/или свим другим споразумима између Комисије и (земља) у оквиру ИПА. Без изношења мишљења о свеопштој поузданости Изјаве о усклађености, закључујем да Изјава о усклађености коју је издао НАО није садржала никакву представку која би била материјално недоследна нашим ревизорским налазима и која би због тога дала било какав повод да се сумња да је Изјава о усклађености тачно састављена у складу са законодавством на снази.

Ревизије су обављене између ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године и ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године. Извештај о мојим налазима је достављен истог дана као и ово мишљење.

(Место и датум издавања)

Потпис

Име и званична титула или функција одређеног начелника Ревизорског тела)]

[Опција 2 – Квалификовано мишљење⁶

На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, мишљења сам да су у периоду од 1. октобра 20xx. године до 30. септембра 20xx +1 године), системи управљања и контроле утврђени за компоненту [1 до 5] ради доприноса изради поузданих [извештаја о трошковима] [рачуна и извештаја о трошковима]³ који су поднети Комисији и, како би тиме помогли да се обезбеди, између осталог, законитост и регуларност трансакција на којима се заснивају ови извештаји, функционисали ефикасно и, што се тиче њихове изведбе и рада, били у свим материјалним погледима у складу са свим примењивим захтевима ИПА оквирног споразума и/или свих других споразума између Комисије и (земља) у оквиру ИПА изузев у следећем:

⁶ Примењује се било због неслагања са НАО било због ограничења обима

Навести и објаснити квалификације (да ли због неслагања са НАО или ограничења обима); посебно навести тела у питању

Навести да ли се квалификације понављају/ да ли су системске или једнократне

Као последица тога, [(земља)]/[...тело][сви други актери] **није испоштовала** захтеве ИПА Оквирног споразума и /или других споразума измађу Комисије и (земља) у оквиру ИПА.

Ценим да је **утицај** квалификације(а) ... ЕУР [%] укупних пријављених трошкова, што одговара ... ЕУР [%] јавног доприноса. Угрожени допринос Заједнице је стога Без изношења мишљења о свеопштој поузданости Изјаве о усклађености у целини, закључујем да је Изјава о усклађености коју је издао НАО садржала представку(е) која је/су материјално недоследна(е) нашим ревизорским налазима и која(е) због тога даје(у) повод да се сумња да је Изјава о усклађености тачно састављена у складу са законодавством на снази у овом погледу. Ова/ове представка(е) и недоследност(и) је/су: <описати представку>

Ревизије су обављене између ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године и ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године. Извештај о мојим налазима је достављен истог дана као и ово мишљење.

(Место и датум издавања)

Потпис

Име и званична титула или функција одређеног начелника Ревизорског тела)]

АНЕКС Е

Уз Оквирни споразум између Комисије и Владе (земља) ¹

Ревизорско мишљење

Ревизорског органа (земља) ²

о завршном извештају о трошковима [програм са бројем: ...]

[о рачунима и извештајима о трошковима компоненте 5] ³

[о делу ... програма са бројем: ...]

[као што је поткрепљено завршним Ревизорским извештајем] ⁴

Упућено

- Европској комисији, Генералном директорату.....,
- Надлежном чиновнику за акредитацију (ЦАО) (земља)

1. Увод:

Ја, (презиме, име, званична титула или функција), начелник Ревизорског органа (земља), (име одређеног Ревизорског органа), размотрио сам резултате ревизорског посла који је обављен на програму (навести програм – наслов, компоненту, период, референтни (ЦЦИ) број) од стране и у оквиру одговорности Ревизорског тела у складу са планом ревизорског посла [и обавио додатни посао који сам проценио као потребан].

2. Обавезе Државног чиновника за издавање овлашћења (НАО) и ревизора:

У складу са чланом 25 Уредбе о спровођењу ИПА програма (ИПА Уредба), припрема и правична презентација извештаја о трошковима који су достављени Комисији, као и обезбеђење законитости и регуларности трансакција на којима се заснивају ови извештаји су у надлежности НАО.

[Ова обавеза обухвата: планирање, спровођење и одржавање интерне контроле релевантне за припрему и правичну презентацију годишњих рачуна у којима нема материјалних погрешних изјава, било услед преваре или грешке; избор и примена одговарајућих рачуноводствених политика; и израда рачуноводствених процена које су оправдане у датим околностима] ³

Моја обавеза у овом извештају – у складу са чланом 29(2)(б) трећа цртица ИПА Уредбе – је да **изнесем мишљење** [о поузданости завршног извештаја о

¹ По компоненти

² По члану 29(2)(б) Уредбе о спровођењу ИПА програма

³ Изабрати опцију за компоненту 5

⁴ Већ према случају, у сваком случају не примењује се на компоненту 5

трошковима] [о поузданости извештаја о трошковима и годишњих рачуна]³ [и важности захтева за коначно плаћање] које је доставио НАО. Ревизије сам обавио у складу са међународним ревизорским стандардима.

Ови стандарди захтевају да планирам и обављам ревизије како би се добила довољна гаранција о томе да извештај о трошковима [и годишњи рачуни]³ [и захтев за исплату коначне разлике доприноса Комисије програму] нема [немају] материјалних погрешних изјава [и гаранција ефикасности поступака интерне контроле]³

Ми организујемо свеобухватни план рада за ревизију како бисмо испунили све наше обавезе по члану 29 ИПА Уредбе. Ревизије су обухватиле [преглед, на пробној основи, доказа који поткрепљују износе и информације у завршном извештају о трошковима и захтеву за исплату коначне разлике доприноса Комисије програму] [преглед, на пробној основи, доказа који поткрепљују информације у годишњим рачунима, преглед поступака и одговарајућег узорка трансакција ради добијања ревизорског доказа о износима и информацијама у извештају о трошковима и рачунима]³. [Ревизије су покриле усклађеност плаћања са прописима заједнице само што се тиче способности акредитованих административних структура да осигурају да се та усклађеност провери пре него што се плаћање изврши]⁵.

Верујем да обављене ревизије обезбеђују оправдану основу за моје мишљење.

3. Обим прегледа:

Извршио сам преглед у складу са чланом 29(2)(б) ИПА Уредбе.

<Обим прегледа не предвиђа формирање мишљења о законитости и регуларности трансакција на којима се заснива завршни извештај о трошковима достављен Комисији.>⁶ <није било ограничења у погледу обима прегледа.>⁵

Обим је даље био ограничен следећим факторима:

- а) ...
- б) ...
- в) ... , итд.

(Навести сва ограничења у погледу обима прегледа, на пример, системске проблеме, слабости у систему управљања и контроле, недостатак пратеће документације, случајеви у законском поступку, итд; и проценити износе трошкова и угрожени допринос Заједнице. Ако Ревизорско тело не сматра да ограничења имају утицај на коначно пријављене трошкове, то треба навести)

⁵ Опционо за компоненту 5

⁶ Изабрати опцију

4. Грешке и неправилности

[Учесталост грешака и случајеви неправилности утврђени у ревизорском послу нису такви да искључују неквалификовано мишљење с обзиром на задовољавајући начин на који се њима бави НАО и тренд њиховог појављивања током времена.]

Или

[Учесталост грешака и неправилности утврђене у ревизорском послу и начин, на који се њима бавио НАО, су такви да искључују неквалификовано мишљење. Списак ових случајева дат је у завршном извештају о ревизији заједно са назнаком њиховог евентуалног систематског карактера и обима проблема.]

5. Мишљење ревизора о завршном извештају о трошковима

[Опција 1 – Неквалификовано мишљење ревизора]

(Ако није било никаквих ограничења у погледу обима прегледа а учесталост грешака и случајеви неправилности и начин на који се њима бавио НАО не искључују неквалификовано мишљење)

[На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, који покрива ревизорски посао обављен у складу са чланом 29(2)(б) ИПА Уредбе [и додатни рад који сам обавио], мишљења сам да су рачуни достављени Комисији за послове по ИПА компоненти [1 до 5] за период од (датум) до (датум) (посебно извештај о трошковима) **представљени правично у свим материјалним погледима <, укључујући и оне који се односе на законитост и регуларност основних трансакција>⁷** [и поступци интерне контроле обављени задовољавајуће]³.]

Или

[На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, који покрива ревизорски посао обављен у складу са чланом 29(2)(б) ИПА Уредбе [и додатни рад који сам обавио], мишљења сам да завршни извештај о трошковима **представља правично у свим материјалним погледима - <, укључујући и оне који се односе на законитост и регуларност основних трансакција>⁷** – трошкове плаћене по оперативном програму са бројем: ... ИПА компоненте [1 до 5] за период од (датум) до (датум), и да је захтев за исплату коначне разлике доприноса заједнице овом програму важећи.] Ревизије су обављене између ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године и ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године.

(Место и датум издавања

Потпис

Име и званична титула или функција одређеног начелника Ревизорског тела)]

⁷ Укључити опционо за компоненте где је примењиво (видети фусноту 6 у горњем тексту)

[Опција 2 – Квалификовано мишљење ревизора]

(Ако није било никаквих ограничења у погледу обима прегледа и/или учесталост грешака и случајеви неправилности и начин на који се њима бавио НАО не захтевају квалификовано мишљење али не оправдавају неповољно мишљење за све трошкове у питању)

[На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, који покрива ревизорски посао обављен у складу са чланом 29(2)(б) ИПА Уредбе [и додатни рад који сам обавио], мишљења сам да су рачуни достављени Комисији за послове по ИПА компоненти [1 до 5] за период од (датум) до (датум) представљени правично у свим материјалним погледима - <, укључујући и оне који се односе на законитост и регуларност основних трансакција>⁷ [и поступци интерне контроле обављени задовољавајуће]³- **изузев** у следећем:

- а) ...
- б) ...
- в) ... , итд.

(Навести квалификације посебно тела у питању, и објаснити, нпр. да ли се понављају, да ли су системске или једнократне)

Ценим да је **утицај** квалификације(а) ... ЕУР [%] укупних пријављених трошкова, што одговара ... ЕУР [%] јавног доприноса. Угрожени допринос Комисије је стога].

Или

[На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, који покрива ревизорски посао обављен у складу са чланом 29(2)(б) ИПА Уредбе [и додатни рад који сам обавио], мишљења сам да завршни извештај о трошковима **представља правично у свим материјалним погледима** - <, укључујући и оне који се односе на законитост и регуларност основних трансакција>⁷ – трошкове плаћене по оперативном програму са бројем: ... ИПА компоненте [1 до 5] за период од (датум) до (датум), и да је захтев за исплату коначне разлике доприноса заједнице овом програму важећи **изузев** што се тиче питања о којима је реч у тачки 3 у горњем тексту и/или запажања у тачки 4 која се односе на учесталост грешака и случајеве неправилности и начин на који се њима бавио НАО.

Ценим да је утицај квалификације(а) ... ЕУР [%] укупних пријављених трошкова, што одговара ... ЕУР [%] јавног доприноса. Угрожени допринос Комисије је стога].

Ревизије су обављене између ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године и ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године.

(Место и датум издавања

Потпис

Име и званична титула или функција одређеног начелника Ревизорског тела)]

[Опција 3 – Негативно мишљење ревизора

(Ако су природа и обим грешака и случајеви неправилности и начин на који се њима бавио НАО тако распрострањени да се квалификација сматра неадекватном да се саопшти обмањујућа природа завршног извештаја о трошковима у целини)

[На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, који покрива ревизорски посао обављен у складу са чланом 29(2)(б) ИПА Уредбе [и додатни рад који сам обавио], а посебно у погледу природе и обима грешака и случајева неправилности и чињенице да се НАО њима није бавио на задовољавајући начин како је изнето у тачки 4, мишљења сам да рачуни достављени Комисији за послове по ИПА компоненти [1 до 5] за период од (датум) до (датум) **нису** представљени правично у свим материјалним погледима [и поступци интерне контроле обављени задовољавајуће]³.]

Или

[На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, који покрива ревизорски посао обављен у складу са чланом 29(2)(б) ИПА Уредбе [и додатни рад који сам обавио], мишљења сам да завршни извештај о трошковима **не** представља правично ни у једном материјалном погледу - <, укључујући и оне који се односе на законитост и регуларност основних трансакција>⁷ – трошкове плаћене по оперативном програму са бројем: ... ИПА компоненте [1 до 5] за период од (датум) до (датум), и да захтев за исплату коначне разлике доприноса заједнице овом програму **није** важећи.]

Ревизије су обављене између ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године и ДАН/МЕСЕЦ/20XX. године.

(Место и датум издавања

Потпис

Име и званична титула или функција одређеног начелника Ревизорског тела)]

[Опција 4 – Изјава ревизора у која не садржи мишљење о финансијском стању

(Ако је било већих ограничења у погледу обима прегледа тако да се не може донети никакав закључак о поузданости завршног извештаја о трошковима без значајног даљег рада)

[На основу прегледа о коме је реч у горњем тексту, који покрива ревизорски посао обављен у складу са чланом 29(2)(б) ИПА Уредбе [и додатни рад који сам обавио], а посебно што се тиче питања о којима је реч у тачки 3, **нисам у могућности да изнесем мишљење.**

(Место и датум издавања)

Потпис

(Име и званична титула или функција одређеног начелника Ревизорског тела)]

- [копија за: Државни чиновник за издавање овлашћења (земља)] ⁶